Ҫĕнтерӳ ялавĕ

Муркаш район хаҫачĕ   1944 ҫулхи ҫу уйăхĕн 5-мĕшĕнчепе тухать

71 (8935) № ✻ Шăматкун, 2021 ҫулхи авăн (сентябрь) уйăхĕн 18-мĕшĕ ✻ Хакĕ ирĕклĕ

Суйлав

Суйлав участокĕсем сасăлакансене кĕтеҫҫĕ

Сентябрĕн 17 – 19-мĕшĕсенче Муркаш район территорийĕнче 46 суйлав участокĕ ĕҫлет

Суйлавҫăсем РФ Патшалăх Думине тата Чăваш Республикин Патшалăх Канашне депутата суйлама тăратнă кандидатсемшĕн тата суйлава хутшăнакан партисемшĕн сасăлаҫҫĕ. Кунпа пĕрлех Мăн Сĕнтĕр, Катькас, Муркаш, Турай, Чуманкасси, Юнкă, Ярапайкасси, Ярославка ял тăрăхĕсен территорийĕсенче вырнаҫнă хăш-пĕр суйлав участокĕсенче депутатсен район Пухăвĕн депутатне тата депутатсен ял тăрăхĕсенчи Пухăвĕсен депутачĕсене суйлассипе хушма суйлав иртет.

1201-мĕш номерлĕ суйлав участокĕ район центрĕнчи «Сывлăх» спорт шкулĕн ҫуртĕнче вырнаҫнă. Суйлавҫăсем сасăлавăн пĕрремĕш кунĕнчех пысăк активлăх кăтартаҫҫĕ. Сасăлама пĕршерĕн-икшерĕн кăна мар, ҫемйисемпе килекенсем те пур.

Суйлав участокĕн председателĕ Тамара Мешкова каласа панă тăрăх, суйлав йĕркеллĕ иртет. Суйлавҫăсем активлăх кăтартаҫҫĕ. Пĕрремĕш кунах ирхи 10 сехет тĕлне суйлав участокне пырса 100 ҫын ытла кандидатсемшĕн хăйсен сассине пама ĕлкĕрнĕччĕ те ĕнтĕ.

Суйлава паянхи лару-тăрăва шута илсе, Роспотребнадзорăн чикĕлевĕсене тата санитари нормисене пăхăнса ирттереҫҫĕ. Сасăлава пыракансене пурне те маска, перчетке, ручка параҫҫĕ, алăсене дезинфекцилессине пăхса хунă. Сасăлав пӳлĕмĕнче видеокамерăсем вырнаҫтарнă.

Сасăлав виҫĕ куна пырать. Суйлав участокĕсем сентябрĕн 17, 18 тата 19-мĕшĕсенче ирхи 8 сехетрен тытăнса 20 сехетчен уҫă пулаҫҫĕ. Тĕрлĕ сăлтава пула суйлав участокне пырайманнисене килĕсене пырса сасăлаттарассине те пăхса хунă.

Сăн ӳкерчĕксенче: Муркашри «Сывлăх» спорт шкулĕн ҫуртĕнчи 1201-мĕш номерлĕ суйлав участокĕнче.

В. ШАПОШНИКОВ
сăн ӳкерчĕксем.

Раҫҫейре

2022 ҫулхи уяв кану кунĕсем

РФ Правительстви 2022 ҫулхи уяв кану кунĕсене ҫирĕплетнĕ. Ҫапла вара Ҫĕнĕ ҫулхи кану кунĕсем 10 куна тăсăлаҫҫĕ, май уйăхĕнчи уяв кунĕсем вăхăтĕнче апрелĕн 30-мĕшĕнчен тытăнса майăн 3-мĕшĕччен тата майăн 7-мĕшĕнчен тытăнса 10-мĕшĕччен канмалла пулать. Кун пирки РФ Министрсен Кабинечĕн официаллă Telegram-каналĕнче пĕлтернĕ.

«Правительство Раҫҫей ҫыннисем 2022 ҫулта мĕнле канассине палăртнă», – тенĕ пĕлтернинче. Министрсен Кабинетĕнче палăртнă тăрăх, январĕн 1 тата 2-мĕшĕсем (шăматкунпа вырсарникун) уяв кунĕсене лекеҫҫĕ, ҫавăнпа та вĕсене майăн 3 тата 10-мĕшĕсене куҫарнă. Мартăн 5-мĕшĕнчи шăматкуншăн мартăн 7-мĕшĕнчи тунтикун канмалла пулать.

Ҫапла вара Ҫĕнĕ ҫул уявĕсем 2021 ҫулхи декабрĕн 31-мĕшĕнчен тытăнса 2022 ҫулхи январĕн 9-мĕшĕччен тăсăлĕҫ. Май уйăхĕнчи пĕрремĕш уяв кунĕсенче 4 кун – апрелĕн 30-мĕшĕнчен тытăнса майăн 3-мĕшĕччен канмалла пулать. Май уйăхĕнчи иккĕмĕш уяв кунĕсенче те 4 кун – майăн 7 – 10-мĕшĕсенче канăпăр.

Февральте Раҫҫей ҫыннисем февралĕн 23-мĕшĕнче, мартра – мартăн 6 – 8-мĕшĕсенче канаҫҫĕ (мартăн 5-мĕшĕнчи шăматкуна мартăн 7-мĕшĕнчи тунтикуна куҫарнă). Виҫĕ кунлă кану кунĕсем ҫитес ҫул июнĕн 11 – 13-мĕшĕсенче тата ноябрĕн 4 – 6-мĕшĕсенче те пулаҫҫĕ.

Кăҫалхи декабрĕн 31-мĕшне кану кунĕ тесе 2021 ҫулхи кану кунĕ тĕлĕшпе тунă йышăнупах ҫирĕплетнĕ. РФ Ĕҫ тата социаллă хӳтлĕх министрĕ Антон Котяков унччен пĕлтернĕччĕ, декабрĕн 31-мĕшне яланхи кану кунĕ тăвасси пирки ыйтăва министерство пăхса тухма палăртать.

2022 ҫулхи декабрĕн 31-мĕшĕ кану кунĕ пулать, мĕншĕн тесен шăматкуна лекет.

ТАСС.

Ҫырăнтару – 2022

Ҫитес ҫул илсе тăма малалла ҫырăнтараҫҫĕ

«Ҫĕнтерӳ ялавĕ» хаҫата 2022 ҫулхи январьтен илсе тăма почта уйрăмĕсенче ҫырăнтараҫҫĕ. Хаҫата ултă уйăха ҫырăнмалли хак – 606 тенкĕ те 66 пус.

Редакци.

28 СЕНТЯБРЯ – ПРИЕМ ДЕТСКОГО ВРАЧА-ОФТАЛЬМОЛОГА
Адрес: с. Моргауши, ул. Мира, д. 15
Запись по тел. 8-967-475-87-57.
Имеются противопоказания. Проконсультируйтесь со специалистом. 2-10.

Саламлатпăр

Ырă кăмăллă аттене, маçака – Тури Панкли ялĕнче пурăнакан **Иван Иванович ПЕТРОВА** 80 çул тултарнă ятпа чун-чĕререн ăшшăн саламлатпăр.

Сывăх çынсемпе пĕрле савăнса пурăнма, килекен кашни куна хаваспа кĕтсе илме çирĕп сывлăх, иксĕлми вăйхал, вăрăм кун-çул, тулли телей сунатпăр. Саншăн çутаттăр илемлĕ çут çăлтăр, саншăн çĕклентĕр ăшпиллĕ хĕвел, савăк сар кайăк çĕн юрă çураттăр, ырлăх, телей кўтĕр çак юбилей. Эпир сана, тăван кил ăшшине упракана, хисеплетпĕр, юрататпăр. Эс пуррипе кун-çул хаваслă та телейлĕ.

Пур кăмăлтан ырă сунса: кĕçĕн ывăлĕ Илья хăйĕн çемйипе.

Пенсисем

«Ял хушма тўлевĕ» пиркиех

2022 çулхи январĕн 1-мĕшĕнчен тытăнса ялта ĕçлесе тивĕçлĕ канăва тухнă пенсионерсене паракан хушма тўлеве пенсие тухнă хыççăн хулана пурăнма куçса кайнисем те илме пуçлаççĕ. Кун пирки Елена Бибикова сенатор каласа панă.

Парламентари çавна аса илтернĕ. Хальхи вăхăтра кун пек хушма тўлеве 30 çултан кая мар ял хуçалăх производствинче вăй хунисем ялтах пурăнаççĕ пулсан илме пултараççĕ. Хушма тўлев фиксированнăй тўлевĕн 25 процентĕпе танлашать.

«Анчах та 2022 çулхи январĕн 1-мĕшĕнчен тытăнса асăннă тўлеве хулана пурăнма кайнă çынна та тўлеме тытăнĕç. Енчен те кама та пулин хулана пурăнма кайнă пирки хушма тўлеве пама пăрахнă пулсан, ăна тавăрса парĕç», – ăнлантарса панă Е. Бибикова.

«Парламентская газета».

Республикăра

АПК субъекчĕсене çĕнĕрен шута илĕç

Чăваш Ен Пуçлăхĕ агропромышленноç комплексĕн мĕнпур субъекчĕсен инвентаризацине ирттерме хушнă. Çакăн пек задачăна Олег Николаев ял хуçалăх сферинчи пĕчĕк тата вăтам предпринимательство субъекчĕсен представителĕсемпе тĕл пулнă чухне лартнă.

«Чăваш Енре декабрĕн 1-мĕшĕчен АПК сферинчи пур субъекта та инвентаризацилеме тивĕç. Çавăн пекех производство ĕçĕ-хĕлĕпе çыхăнман хресчен (фермер) хуçалăхĕсем пирки те информаци пĕтĕмлетмелле», – çакă вăл республика Пуçлăхĕ районсемпе хуласен администрацийĕсен ертўçисене панă хушуран.

Республика Пуçлăхĕ палăртнă тăрăх, инвентаризаци ирттерни ял хуçалăх пĕлтерĕшлĕ çĕрсемпе тĕллевлĕ тата тухăçлă усă курнине палăртма, инвесторсемпе арендаторсем валли площадкăсем хатĕрлеме май парĕ. Вĕсем вара ку çĕрсене эффективлă аталантарма пултарĕç. Çакă вăл предприятисенче вăй хуракансене социаллă хўтлĕх мелĕсемпе тивĕçтерессипе те пĕлтерĕшлĕ пулса тăрать. Ĕç укçине официаллă мар майпа тўлени, тупăшсене налук хурассинчен пытарасси пулмалла мар.

Çавăн пекех Олег Николаев ял хуçалăх предприятийĕсем кооперативсене пĕрлешни пысăк пĕлтерĕшлĕ пулнине палăртнă. «Пĕрле çыхăнса ĕçлессин çакăн пек формăсемпе усă курни çĕнĕ продукцисем туса кăларассипе тата конкурентлăрах пулса тăрассипе çыхăннă. Çакă малалла тăнăçрах аталанма, ура çинче çирĕп тăма май парĕ. Ĕçе çакăн пек йĕркелекенсене патшалăх федераци шайĕнчен ытларах та ытларах пулăшу мелĕсемпе тивĕçтерет. Эпир те регион шайĕнче çапла майпа аталанма тăрăшатпăр», – палăртнă вăл.

ЧĂВАШИНФОРМ ИА.

Районта

Муркаш районĕн – хăйĕн гербĕ, ялавĕ тата гимнĕ

Иртнĕ ытларикун, сентябрĕн 14-мĕшĕнче, депутатсен район Пухăвĕн черетсĕр 12-мĕш ларăвĕнче Муркаш районĕн официаллă символĕсемпе – ялавĕпе, гербĕпе тата гимнĕпе паллаштарчĕç.

Район гербĕпе ялавне депутатсен Муркаш район Пухăвĕн 2020 çулхи декабрĕн 10-мĕшĕнчи С-4/9 номерлĕ йышăнăвĕпе çирĕплетнĕ, хыççăн вĕсем патшалăх геральдика экспертизи тухнă. Çапла вара район ялавне тата гербне Раççей Федерацийĕн патшалăх геральдика регистрĕнче 13502-мĕш тата 13503-мĕш номерсемпе регистрациленĕ.

Проекта туса хатĕрлессипе автор ушкăнĕ – Юрий Росич (Мускав) тата Муркаш район администрацийĕ ĕçленĕ.

Муркаш районĕн гимне 2002 çулхи декабрĕн 25-мĕшĕнче депутатсен Муркаш район Пухăвĕн йышăнăвĕпе çирĕплетнĕ.

Муркаш районĕн гербĕ

Герб пирки геральдика ăнлантарăвĕнче çапла çырса хунă: «Йĕпкĕн хĕрлĕ хирте юпа пек хунă ылтăн юман туратти (çулçăсемпе тата йĕкелсемпе), унăн аври çине пилĕклесе кĕмĕл алшăлли хунă, ăна темиçе çĕрте хутлатнă, хĕрлĕ тĕслĕ чăваш тĕррисемпе илемлетнĕ. Юман тураттин икĕ енĕпе алшăлли айĕнчен çўлелле виçшер ылтăн пучах тухса тăраççĕ. Гербăн çўлти ылтăн тĕслĕ хумлă пайĕнче пĕр ретре йĕпкĕн хĕрлĕ тĕслĕ чалăш виçĕ хĕрес касса лартнă».

Муркаш районĕн гербĕн символикине ăнлантарнинчен çакна палăртмалла. Муркаш районĕ Чăваш Енĕн çурçĕр пайĕнче çĕр пин юрă, çĕр пин тĕрĕ тата çĕр пин сăмах тăрăхĕнче, тĕреклĕ юман вăрманĕсемпе симĕс улăхсем, çутă юхан шывсемпе кўлĕсем хушшинче вырнаçнă. Герб ытарлăх чĕлхипе Муркаш районĕн истори, сут çанталăк тата ытти хăйне евĕрлĕхĕсене сăнлать.

Щит варринчи çулçăсемлĕ тата йĕкелсемлĕ юман тураттти – хăватлăх, вăрăм ĕмĕр тата çирĕплĕх палли; кунпа пĕрлех писсе çитнĕ йĕкелсем сывă ăрăва сăнлаççĕ. Туратăн икĕ хĕрринчи ылтăн тулă пучахĕсем – пуянлăх сăнлавĕ, ĕçченлĕхе тата пысăк тухăçа, район аграри енĕпе специализациленнине пĕлтереççĕ.

Чăваш наци тĕррисемпе тĕрлесе илемлетнĕ алшăлли муркашсем чăваш халăхĕн йăли-йĕркине типтерлĕн упраса пурăннине пĕлтерет. Гербăн çўлти хумлă пайĕ Муркаш районĕн çурçĕр чиккипе Атăл юхан шывĕ юхса выртнине сăнлать.

Çўлтех сакăр вĕçлĕ çăлтăр йышши виçĕ паллă ăнăçу кўрекен хĕвел çутине пĕлтерет. Вĕсем виççĕ пулни халăхри: «Пулнă, Пур, Пулатпăр» ăнлава çыхăннă.

Тĕссем пирки калас пулсан, ылтăн (сарă тĕс) – тухăça, пуянлăха, тăнăçлăха, хисеп тунине тата интеллекта пĕлтерет. Ĕçченлĕхе палăртать.

Йĕпкĕн хĕрлĕ (пурпур) тĕс – чыс, тивĕç, тўрĕ кăмăл тата чи

аслă влаç палли.

Кĕмĕл (шурă тĕс) – аталану шайĕн, тасалăхăн, пархатарлăхăн тата ĕненў палли.

Муркаш районĕн ялавĕ

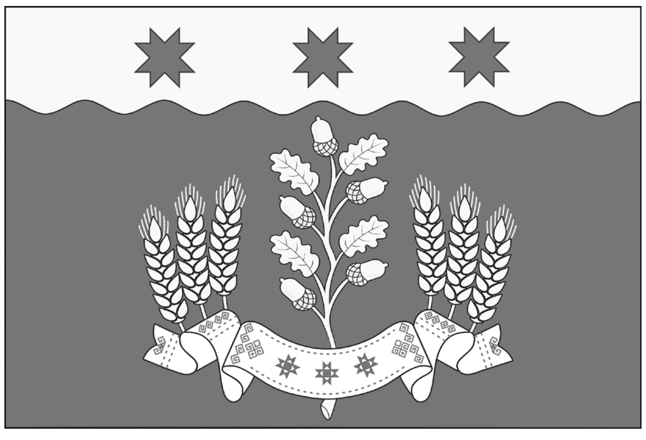

Ку вăл тăваткал ан пулса тăрать, унăн сарлакăшĕ тăршшĕн 2/3 пайĕ чухлĕ. Унăн пĕтĕм анлăшĕпе Муркаш район гербне вырнаçтарнă. Геральдика ылтăн, кĕмĕл тата йĕпкĕн хĕрлĕ тĕссене сарă, шурă тата тĕксĕм хĕрлĕ тĕссемпе ылмаштарнă.

Ялавăн тўнтер енĕ пиччен ен тĕкĕр çинче сăнланни пулса тăрать. Ялава район гербне тĕпе хурса туса хатĕрленĕ.

Муниципалитет йĕркеленĕвĕн ялавне вырăнти хăй тытăмлăх органĕн çурчĕсем çинче яланах çĕклеççĕ.

Çавăн пекех ăна вырăнти хăй тытăмлăх органĕн залĕсенче, Муркаш районĕн пуçлăхĕн – депутатсен район Пухăвĕн председателĕн, район администрацийĕн пуçлăхĕн ĕç кабинечĕсенче вырнаçтараççĕ.

Район ялавне вырăнти хăй тытăмлăх органĕ ирттерекен официаллă церемонисем тата ытти савăнăçлă мероприяти вăхăтĕнче çĕклеççĕ. Çавăн пекех ăна обществăлла пĕрлешўсем, предприятисем, учрежденисем тата организацисем савăнăçлă мероприятисем ирттернĕ чухне çĕклеме пултараççĕ.

Муркаш районĕн гербĕ тата ялавĕ пирки калакан положение депутатсен район Пухăвĕн йышăнăвĕпе 2020 çулта çирĕплетнĕ.

В. ШАПОШНИКОВ.

Муркаш районĕн гимнĕ

Кĕвви Ф. Лукинăн
Сăвви А. Лукинăн

Таврара Муркашăн
Ячĕ хисепре.
Юрăра мухтасшăн
Халь эпир тепре.

Хушса юрламалли:
Ўс, çĕклен, Муркашăмăр,
Пуянлан, вăйлан,
Ĕçĕмĕрпе юррăмăр
Сан валли ялан!

Сĕчĕ-çăвĕ тулăх,
Тырăран пуян.
Кĕрешме хăюлăх
Хушăнать ялан.

Савăк çепĕç юрă
Янăра, кĕрле.
Утăпăр маттуррăн
Халăхпа пĕрле.

Ял тăрăхĕсенче

Халĕ çурт умĕнче хăтлă

Москакассинче уйрăм пўртсем кăна мар, нумай хваттерлĕ çуртсем те пулнăран, кунти хăтлăх ĕçĕсем те тĕрлĕ енлĕ. Юлашки çулсенче ял тăрăхĕнче тирпей-илем ĕçĕсене чылай пурнăçласа пыраççĕ. Çакна курса тăнăран ĕнтĕ нумай хваттерлĕ çуртсенче пурăнакансем те çурт таврашĕсене хăт кĕртмелли майсемпе интересленнĕ. Çапла Москакасси ял тăрăхĕн администрацийĕ çак ĕçе пурнăçламалли майсем шырама тытăннă. Шыракан тупать, теççĕ: кăçал ку ĕçе пурнăçлама май паракан программа пуррипе усă курнă та Москакассинче.

Зеленая урамри нумай хваттерлĕ 8-мĕш çурт таврашĕнче халĕ хăтлă та тирпейлĕ. Çурт территорине Чăваш Республикин «Капитальный ремонт дворовых территорий многоквартирных домов, подъездов к дворовым территориям многоквартирных домов населенных пунктов» программăна кĕнипе пурнăçлама пултарнă.

Москакасси ял тăрăхĕн администрацийĕнчен пĕлтернĕ тăрăх, ĕçе пурнăçлама укçа-тенке Чăваш Республикин тата Москакасси ял тăрăхĕн бюджечĕсенчен уйăрнă.

Çулла çанталăк лайăх тăнипе усă курса подрядчик, Иван Шишкин уйрăм предприниматель, ĕçсене контрактпа палăртнă срокрах вĕçленĕ. Ĕçе вырăнти администраци августра йышăннă.

Çак нумай хваттерлĕ çурт умĕнчи çула çĕнĕрен асфальт сарса тухнă, кунсăр пуçне машинăсем валли ятарлă вырăн йĕркелесе хăварнă. Малтанхипе танлаштарсан, халĕ тарнспорта ирĕклĕрех, çапах та, паллах, йĕркене пăхăнса, лартса хăварма май пур.

Асфальтăн малтанхи сийĕн ванчăкĕсемпе усă курса вара ку çуртра пурăнакан Лев Гаврилов,

Юрий Столяров, Евгений Бобыкин тротуар та туса хăварнă. Ачасене шкула çўреме меллĕ те тирпейлĕ пултăр тесе тăрăшнă.

Москакассинче нумай хваттерлĕ çуртсем татах пур. Малаллахи çулсенче ытти çурт территорине те çĕнетсе пыма тĕллев лартнă ял тăрăхĕн администрацийĕ. Ялта пурăнакансемпе администраци хушшинче килĕшўпе ăнлану пуррине калать ял тăрăхĕн пуçлăхĕ Денис Кириллов. Апла пулсан вырăнти хăтлăх ĕçĕсем малашне те калкал пырасси иккĕлентермест.

Н. НИКОЛАЕВА.

Социаллă ыйту

Ял малашлăхĕ те, ачасен вĕренĕвĕ те – пĕтĕмпех кăсăклантарать

Хĕрарăмсен районти канашĕн ларăвĕсемпе канашлăвĕсенче яланах çивĕч ыйтусем çĕклеççĕ. Çак эрнери черетлĕ канашлу та ĕçлĕ лару-тăрура иртрĕ. Муркаш районĕнчи пуçаруллă та пултаруллă хĕрарăмсем патне республикăн хĕрарăмсен канашĕн ертÿçи Наталья Николаева килсе çитрĕ. Район администрацийĕн пуçлăхĕ Ростислав Тимофеев, «Сеспель» предприятин генеральнăй директорĕ Владимир Бакшаев та хĕрарăмсен канашлăвне хутшăнчĕç.

Ахальтен мар. Муркаш хĕрарăмĕсем çак ертÿçĕсемпе пĕрле пысăк пĕлтерĕшлĕ ыйтусем сÿтсе яврĕç: ачасен профиль вĕренĕвĕн, вĕренÿ тапхăрĕнче кашни ачана уйрăммăн аталанса пыма пулăшассин ыйтăвне хускатрĕç. Çамрăк специалистсене ялти сиплев тата вĕренÿ учрежденийĕсене ĕçлеме килме хавхалантарасси пирки те тĕплĕ калаçрĕç. Патшалăх пĕрлехи экзаменĕсене лайăх тытакансем Чăваш Енри аслă шкулсене мар, пысăк хуласенчи аслă шкулсене суйласа илнин тенденцийĕ пурри те хĕрарăмсем хушшинче калаçу çуратрĕ – пултаруллă ачасем аяккалла каяççĕ.

Наталья Николаева çак ыйтусене татса парас тĕллевпе республика шайĕнче ку таранччен мĕн пурнăçланипе тата мĕн тума палăртнипе паллаштарчĕ пулсан, Ростислав Тимофеев районта шкулсемпе ача сачĕсене çĕнетес, вĕсене çĕнĕ оборудованипе тивĕçтерес ĕçе хăватлăн тытăннине, çакă пĕтĕмпех ачасен аталанăвĕ çине ыră витĕм кÿмеллине палăртрĕ.

Владимир Бакшаев вара шăпах профиль вĕренĕвĕ пысăк пĕлтерĕшли çинче чарăнса тăчĕ, мĕншĕн тесен «Сеспель» предприяти те рабочи специальноçĕсене алла илнĕ çамрăк специалистсене кĕтет. Кашни специалистăн ĕçне уйрăммăн хаклас тĕллевпе нумаях пулмасть предприятире ĕç укçи тÿлемелли йĕркене улăштарни çинчен те пĕлтерчĕ вăл. «Çапла иртнĕ уйăхшăн сварщиксене, сăмахран, 80 – 100 пин тенкĕ тÿлерĕмĕр», – терĕ предприяти ертÿçи. Ĕçе вырнаçакан çамрăксенчен çирĕп те туслă коллектив йĕркелесшĕннине палăртрĕ. Кунта вара пысăк тупăш илме майсем пур: Раççейри специализациленĕ транспортăн 30 процентне «Сеспель» туса кăларать.

Хĕрарăмсен районти канашĕн ертÿçи Лилия Тарасова хальхи вăхăтра пирĕн республикăра пултаруллă ачасене аталанма пулăшнине, йывăрлăха лекнĕ ачасене çăмăллăхсемпе тивĕçтернине пысăка хурса хакларĕ.

Муркаш районĕнче те вĕренÿре лайăх ĕлкĕрсе пыракан, обществăлла ĕçе активлă хутшăнакан ачасен çулсеренех район администрацийĕн пуçлăхĕн стипендине тивĕçме май пуррине палăртрĕ.

Канашлăва вĕçленĕ май, хĕрарăмсем вырăнти вĕренÿ тата культура учрежденийĕсенче кăна мар, ашшĕ-амăшĕн те ачисене тăван çĕре юратма, ăна хаклама пĕчĕкренех вĕрентсе пымаллине палăртрĕç. Çакă та вĕренсе тухнă çамрăк специалистсене укçа хавхалантарăвĕпе пĕрлех тăван çĕре таврăнса ĕçлеме хистекен самантсенчен пĕри пулмаллине палăртрĕç вĕсем. Выпускниксем республикăри аслă шкулсене суйласа илессин никĕсĕнче те, унти паха пĕлÿпе пĕрлех, тăван çĕре юратни те пулмаллине каларĕç.

Канашлу савăнăçлă самантпа вĕçленчĕ – хĕрарăмсен пуçарăвĕсене пурнăçа кĕртсе пырассине пысăк тÿпе хывнăшăн хĕрарăмсен районти канашĕн хăш-пĕр хастарĕсем Наталья Николаева аллинчен Тав çырăвĕ илме тивĕçрĕç.

Н. НИКОЛАЕВА.

Ыран – Вăрманçă кунĕ

Яваплăха кашнин туймалла

Тăван ен илемĕ пирки сăмах хускатсан куç умне чи малтанах ял çывăхĕнчи вăрман тухать. Вăрман – çут çанталăкăн таса сывлăш бассейнĕ. Пĕр гектар çинчи вăрман çулталăкра 50 – 70 тонна сывлăша фильтрласа тасатать. Çапла вара вăл çын пурнăçĕ çине мĕнле витĕм кÿни пирки калама сăмах та çитмест. Вăрман илемĕпе пуянлăхĕ çынсенче ыră кăмăллăха аталантарать, вĕсен çĕршыв умĕнчи юратăвне вăйлатать, ывăннине иртterет.

Çитес вырсарникун вăрман хуçалăхĕнче ĕçлекенсем хăйсен професси уявне паллă тăваççĕ. Вăрман вăл халăх пуянлăхĕ пулнăран уяв умĕн эпир хамăр тĕпеле Ильинка лесничествин лесничине В. ВАСИЛЬЕВА чĕнтĕмĕр. Хамăр калаçура вăрмана пăхса тăрассипе, унăн пурнăçĕпе кăсăклантăмăр.

– Владислав Витальевич, вăрман – пирĕн планета ÿпки. Çакна шута илсе ăна лартса ÿстересси тата сыхласси çине çĕршыв шайĕнче пысăк тимлĕх уйăраççĕ. Çак тĕллевпе ятарлă саккунсем вăйра тăраççĕ. Пирĕн район территорийĕнче те вăрман сахал мар. Мĕнле лаптăк йышăнать-ха вăл?

– Калаçăва чĕннĕшĕн тавах. Хамăр таврари çут çанталăка хисеплессине, унăн илемĕшĕн тăрăшассине пĕрлехи ĕç тенине никам та хирĕçлемест. Апла пулин те вăл нумай чухне сăмах çинче кăна юлать. Çакă паянхи вăрмансене çитсен те куç умне туллин тухать. Унти нумай ÿкерчĕк чуна ыраттарать. Апла пулсан та вăрман тирпейлĕхĕ вăрманçă ĕçленипе çеç туллин пурнăçланайманнине те ăнланмалла. Çакна кашни çын çителĕклĕ ăнлансан çеç вăрманти тирпейлĕх пирĕн пурнăç илемĕ пулса тăрĕ. Ун чухне унта уçăлса çÿреме те, хĕрÿ ĕç хыççăн канăва тухма та меллĕ пулĕ.

ЧР Çут çанталăк министерстви пĕлтернĕ тăрăх, Чăваш Енĕн 632,3 пин гектарне вăрман йышăнать. Ку вăл – пĕтĕм территорин 3-мĕш пайĕ. Ильинка лесничестви паян 10316 гектар çинчи хутăш вăрмансене пĕрлештерсе тăрать.

Вăрман хуçалăхĕнче ĕçлекенсен професси уявĕ умĕн эпĕ, май килнипе усă курса, хамăр хуçалăхра ĕçленĕ ветерансене, ăна аталантарма пулăшнисене тата халĕ те çак ĕçрен айккинче тăманнисене, паян пирĕн тытăмра ĕçлекенсемпе вĕсен çемье членĕсене, вăрман аталанăвне пысăк тÿпе хывакан шкул ачисене вăрманçăн çывхаракан кунĕпе саламлатăп, телей те ăнăçу сунатăп. Эсир пĕрре кÿлĕннĕ ĕçрен малашне те пăрăнмасса шанса тăратăп. Сирĕн тăрăшулăхăр районта пурăнакансене вăрманпа туслă çыхăну тытма пулăшнине уйрăммăн палăртатăп. Йывăç лартма юратакансем йышлă пулнипе вăрман лаптăкĕ те Муркаш тăрăхĕнче пĕчĕк мар.

– Вăрман лаптăкĕ пысăк пулни лайăх-ха. Анчах ăна пăхса тăрасси маншăн пĕртте çăмăл пек туйăнмасть. Кунта эсир мĕнле ĕçлесе пыратăр? Вунă пин ытла гектар йышăнакан вăрманта пур ĕçе те вăхăтра пурнăçлама ĕлкĕретĕр-и?

– Хамăр районти вăрман лаптăкне республикăннипе танлаштарнинчен пирĕн ĕç калăпăшĕ те куç умне туллин тухать, умри тĕллевсем те лайăх палăраççĕ. Кунта кăштах истори страницисене уçса пăхар-ха. Ильинка вăрман хуçалăхне Раççей Федерацийĕн вăрман хуçалăх агентствин 2009 çулхи нарăс уйăхĕн 3-мĕшĕнчи приказĕпе Ильинка тата Малиновка лесничествисене пĕрлештерсе туса хунă. Ун хыççăнхи вăхăтра вăрман хуçалăхĕнче çĕнĕлĕхсем сахал мар пулчĕç. Паян пирĕн тытăмра вăрмана сыхлакан, хÿтĕлекен тата пăхса тăракан орган пур, уйрăммăн производство участокĕ ĕçлет. Производство участокне çамрăк вăрманçă А. Михайлов ертсе пырать.

Эпир республикăри Сăнавлă вăрман хуçалăх тытăмне кĕретпĕр. Пирĕн таврара ытларах çулçăллă вăрман ÿсет. Район вăрман лартассипе, тăван ене юратассипе ыттисенчен тăрăшуллăрах ĕçлени паллă. Çакна ăнланни пире татах та пуçаруллăрах пулма хистет. Çапла вара ял çыннисемпе пĕрле пулса юлашки çулсенче вуншар гектар çинче йывăçсем лартрăмăр, вăрмансене тасатса çамрăк йывăççене вăйлăрах ÿсме май туса патăмăр. Лесничествăра ятарлă машинăпа пушар хуралне йĕркелени хамăр вăрмансенчи хăрушсăрлăха та тивĕçлĕ шайра тытса пыма пулăшнине палăртса хăварас килет.

– Пĕр çын сурни типсе пырать, çĕр çын сурать – кÿлĕ пулать. Çакă вăрман хуçалăхĕшĕн те ют мар, мĕншĕн тесен вăрман пурнăçĕ пĕр çын ĕçленипе йĕркеленмест. Уяв умĕн историе пăхса тата ĕççене пĕтĕмлетсе ыră сăмах каламаллисем те пур пулĕ.

– Пур ĕçри пекех, вăрман хуçалăхĕнче те хастар ĕçпе ыră ята тивĕçнисем, хăйсем хыççăн тарăн йĕр хăварнисем сахал мар. Вĕсене эпир кашнине ятран астăватпăр, мĕншĕн тесен пĕрле пулсан тата пĕр-пĕрин ĕçне хаклама пĕлсен çеç эпир вăйлă. Хамăр енри кашни вăрманçă тăван тавралăх пуянлăхĕшĕн, ăна илем кĕртессишĕн ĕçлени – паян йăлтах куç умĕнче. Вăхăтра хамăр тăрăхра юманлăхсем лартса чĕртессипе тата вĕсене сыхлассипе ырми-канми тăрăшнă А. Селюшкин, В. Анисов, Н. Пантелеймонов, И. Игнатьев, С. Николаев, Г. Флегонтов, А. Касьянов вăрманçăсем таврари ялсенче тата район пурнăçĕнче ыră ят хăварчĕç. Вăрман хуçалăхĕнче тĕрлĕ ĕçре вăй хунă В. Голубев, В. Колбасов, М. Моисеев, Л. Николаев, П. Андреев, В. Таймаскин, Н. Щербаков, Г. Мастеров, В. Николаевпа Б. Хрусталев хăйсен тăрăшулăхĕпе вăрман хуçалăхĕн чысĕ пулса тăчĕç.

– Умра йывăç лартмалли черетлĕ тапхăр пулнине шута илсе хаçат вулакансене мĕн каланă пулăттăр?

– Йывăç лартмалли кĕрхи тапхăр çитрĕ. Çак ĕçе юратакансем çырма-çатрана, çĕр ишĕлекен вырăнсене йывăççем ытлă-çитлĕ лартасса шанатăп. Районта пурăнакан ытти çын та унта активлă хутшăнасса кĕтетĕп – тăван ен илемĕ хамăр алăра.

Çÿлерех каланине шута хурса вăрмана канма тухакансем те хăйсем хыççăн кану вырăнĕсене тирпейлесе хăварасса, хыççăн çав вырăна канма пыракан тепĕр ушкăнăн пит хĕретмелле пулмасса та манăн шанас килет.

А. БЕЛОВ калаçнă.

Раççейре

Спорт налук вычетне илме

Михаил Мишустин премьер-министр спорт налук вычетне илмелли услугăсен перечене çирĕплетнĕ. Перечене физкультура тата сывлăха çирĕплетмелли услугăсене, физкультура мероприятийĕсене хутшăнма май паракан услугăсене, тренировка планĕсене тата физкультура занятийĕсен программисене туса хатĕрлессине кĕртнĕ.

Çĕнĕ йышши налук вычетне президент хушнипе ĕçе кĕртнĕ. Ăна 2022 çулти расхутсене çирĕплетсе панипе илме пулĕ. Спорт налук вычетне çулталăкра физкультурăпа спорт валли тăкакланă суммăран шутласа параççĕ, анчах шута илекен чи пысăк сумма 120 пин тенкĕрен иртмĕ. Çапла вара çак налук вычечĕн чи пысăк сумми 15 пин те 600 тенкĕпе танлашĕ.

Вычет илессинче çын хăш организаци услугисемпе усă курни те пĕлтерĕшлĕ. Организацисен ятарлă перечĕнĕ пур. Кунпа пĕрлех вĕсен хăш-пĕр требованине те тивĕçтермелле: физкультурăпа спорт çав организацин тĕп ĕçĕ-хĕлĕ пулмалла, штатри сотрудниксен профиль пĕлĕвĕ е профессин вăтам пĕлĕвĕнчен пĕчĕк мар шайра илнĕ пĕлÿ пулмалла, организацин таварпа тата услугăпа тивĕçтерекен тÿрĕ кăмăллă мар поставщиксен списокĕнче пулмалла мар.

«Российская газета».

Республикăра

Культура аталанăвĕ валли

Культура учрежденийĕсене аталантарма Чăваш Ен хушма 63 млн тенкĕ илĕ. Кун пирки республика пуçлăхĕ пĕлтернĕ.

«Раççей Федерацийĕн Президенчĕ Федераци Пухăвне тухнă Çырура каланине пурнăçлама РФ Правительствин резерв фондĕнчен регионсене субсидипе тивĕçтереççĕ. Çав субсидие çĕнĕ йышши библиотекăсем тума, кĕнеке фончĕсене пуянлатма, ача-пăча театрĕсен пурлăхпа техника базине çирĕплетме параççĕ. Чăваш Ен хушма 63 млн тенке майлă илĕ», – пĕлтернĕ Олег Николаев.

Çак суммăн пысăк пайне, 40 млн тенке майлă, республикăра модельлĕ библиотекăсем тума уйăрĕç. Çеçпĕл Мишши ячĕллĕ çамрăксен театрĕн тата Чăваш патшалăх пукане театрĕн пултарулăх ĕç-хĕлне аталантарма тата вĕсене техника тĕлĕшĕнчен тивĕçтерме 16,3 млн тенке яхăн уйăрасси паллă. Çак театрсем кăçал çĕнĕ постановкăсем валли хушма оборудовани туянĕç.

Кунсăр пуçне республикăри библиотекăсем çĕнĕ художество литературине тата ача-пăча кĕнекисене туянма федераци бюджетĕнчен 6,5 млн тенкĕ ытла илĕç.

Светлана Каликова культура министрĕ палăртнă тăрăх, 2021 çулта библиотекăсен кĕнеке фончĕсене комплектлама республика бюджетĕнчен уйăрнă 13,8 млн тенкĕпе пĕрле пурĕ 20,3 млн тенкĕ тăкаклĕç. Кун пекки унччен пулман.

«Чăваш чĕлхине упрасси, вĕренесси тата аталантарасси» регион программине пурнăçа кĕртсе пыма кăçал республика бюджетĕнче чăваш чĕлхипе çырнă кĕнекесем туянма тĕллевлĕ укçа-тенкĕ пăхса хунă – 3,5 млн тенкĕ.

ЧĂВАШИНФОРМ ИА.

«Халăх пуçарулăхĕ»

Шомик урамĕ тирпейленчĕ

Чăваш Республикин влаç органĕсен официаллă порталĕнче пĕлтернĕ тăрăх, Чăваш Ен ялĕсене тĕрлĕ программа шайĕнче 4,9 миллиард тенкĕлĕх аталантарĕç, çĕнетĕç. Ку укçа-тенкĕ социаллă, инженери, транспорт инфраструктурине çĕнетме каять. Пуçарулăх бюджечĕн мелĕпе ĕçлессипе кăçал 700 миллион ытла тенкĕ уйăрĕç.

Катькас ял тăрăхĕнче кăçал вырăнти активистсем тăрăшнипе, администраци йĕркеленипе, республика шайĕнчен пулăшнипе пуçарулăх мелĕпе виçĕ проект вăя кĕртрĕç.

– Вырăнти çынсем пуçарулăх бюджечĕн мелĕпе тăрăшни хамăр тăрăхри хăтлăх кĕртес ĕçе хăвăртлатнине ăнланаççĕ. Çапла майпа вырăнти çынсемпе пĕрле эпир пысăках мар ĕç сахал мар тума пултаратпăр, çакăнта республика тӳпене кĕни те питĕ лайăх. Çынсен кăмăлĕпе ăнланулăхĕ пулсан ку енĕпе эпир малашне те тăрăшăпăр, – терĕ Катькас ял тăрăхĕн пуçлăхĕ Геннадий Лебедев.

Виçĕ проектран пĕри Шомик ялĕнчи Ториково урамĕнчи 68-мĕш çуртран тытăнса 55А çурт таранчченхи çула юсасси пулчĕ. Ку тĕлĕшпе муниципалитет килĕшĕвне апрелĕн 20-мĕшĕнче «Карьер Регион» чикĕллĕ яваплăхлă обществăпа çырнă, ĕç пурнăçлама килĕшессине Василий Васейкин алă пусса çирĕплетнĕ.

Контракт хакĕ 1 миллион та 55 пин те 600 тенкĕпе танлашнă. Ĕçе пурнăçлама республика бюджетĕнчен 633 пин те 360 тенкĕ уйăрнă. Ял тăрăхĕ 316 пин те 680 тенкĕ куçарнă. Вырăнти çынсем 105 пин те 560 тенкĕ укçа хывнă.

«Карьер Регион» чикĕллĕ яваплăхлă общество çӳлерех асăннă çула туса пĕтерессине ытлах вăраха яман, июль пуçламăшĕнче вĕçлемелле пулнă пулсан, тепĕр уйăхран çынсем юсанă çулпа усă курма пултарнă. Çынсем çак ĕçе пĕрлехи тăрăшулăхпа тума пултарнăшăн кăмăллă, малашне йĕпе-сапара та кунта иртсе çӳреме меллĕ пулĕ.

Халĕ Ториково урамĕнче çакăн пек такăр çул тăсалса выртать.

Спорт валли тата выляма

Выляма тухнă хĕр ача тус-тантăшĕсене кĕтет.

Шомик ялĕнчи Пошкар урамĕнче спорт тата вăйă площадки вырнаçтарса лартма Катькас ял тăрăхĕн администрацийĕ «Завод игрового спортивного оборудования» хупă акционерлă обществăпа (ROMANO бренд) майăн 20-мĕшĕнче тӳрĕ килĕшӳ тунă.

Документ тăрăх ĕç хакĕ пĕтĕмпе 300 пин тенкĕпе танлашнă.

Пĕрлехи ĕç валли республика бюджетĕнчен 180 пин тенкĕ укçа уйăрнă. Ял тăрăхĕн бюджетĕнчен 90 пин тенкĕ куçарнă. Вырăнти тӳпе 30 пин тенкĕпе танлашнă.

«Завод игрового спортивного оборудования» хупă акционерлă общество ял çыннисен шанăçне тӳрре кăларнă, объекта палăртнă вăхăтра туса пĕтернĕ.

Килĕшӳ тăрăх июль пуçламăшĕ тĕлне вĕçлемелле пулнă пулсан, объекта унчченхи уйăхра вĕçне çитернĕ.

Халĕ вăл – ял ачисен юратнă вырăнĕ, вĕсем кунта хаваспах пухăнаççĕ, выляççĕ, сывлăха çирĕплетеççĕ. Çавăн пекех ку лаптăк ял сăн-сăпатне те илемлетет, хăтлăх кӳрет.

– Кунта выляма питĕ лайăх, – теççĕ умлăн-хыçлăн чупакан ачасем пĕр-пĕрин çине савăнăçлăн пăхса.

Ял çыннисен сĕнĕвне шута илсе тунă

Шатракассисем кăçал çава территорийĕнче пӳрт лартма шухăшланă пулнă. Ку пӳрт юлашки çула ăсатма пыракан çынсене питех те кирлĕ, уйрăмах хĕллехи сивĕ çанталăкра, йĕпе-сапара. Ĕç-пуçа епле йĕркелессине калаçса татăлнă хыççăн Шатракасси çăви çине пĕчĕк пӳрт вырнаçтарнă. Ăна валли «Город СК» чикĕллĕ яваплăхлă обществăпа килĕшӳ тунă. Вероника Куприянова генеральнăй директор шатракассисен ыйтăвне татса пама килĕшнĕ.

Ĕç хакĕ 350 пин те 289 тенкĕпе танлашнă. Тĕп пайне – 210 пин те 173 тенкине – республика бюджетĕнчен уйăрнă. Катькас ял тăрăхĕн бюджетĕнчен 105 пин те 87 тенкĕ куçарнă. Вырăнти тӳпе 35 пин те 29 тенкĕпе танлашнă. Объекта вăхăтра туса пĕтернĕ.

Экспертсем сĕнеççĕ

Мĕн тума юрамасть 60 çул тултарнă хыççăн?

Сывă мар йăла-йĕрке патне таврăнма йывăр мар. Вĕсем вара сирĕн пурнăçăн ылтăн çулĕсене хура сăрăпа сăрлама пултараççĕ. Eatthis портал экспертсен шухăшĕпе çыннăн 60 çул тултарнă хыççăн нихăçан та тума юраман пилĕк япалан спискине хатĕрленĕ.

1. Ытлашши пĕччен пулмалла мар

Пĕчченлĕх вăл япăх кăна мар – вăл çыннăн ӳт-пĕвĕн чи пĕлтерĕшллĕ системине аркатать. Тĕпчевсем çавна кăтартса параççĕ: пĕччენлĕх ватă çынсен ăссăрлăхне 50 процент таран ӳстерме пултарать. Çитменнине пуç мимин сывлăхĕн хăрушлăхĕ çеç те мар. Нумаях пулмасть фин ученăйĕсем тĕпчесе пĕлнĕ тăрăх, икĕ теçетке çула яхăн хăйсене пĕчченлĕхре туйса пурăннă арçынсем хушшинче рак диагнозне лартнисем тата çак чире пула вилнисем самай ытларах. Пĕчченлĕх организмра стресс реакцине аталантарать, вăл вара шыçă чирĕ тата иммун системи вăйсăрланасси патне илсе пыма пултарать. Юлташсемпе тата сывăх çынсемпе хутшăнма тăрăшăр, интересселе кура ушкăнсене пĕрлешĕр, волонтер ĕçне кӳлĕнĕр.

2. Вакцинацирен пăрăнса ан юлăр

60 çул урлă каçнисем валли сĕнекен пур вакцинăна та йышăнас пулать. Грипп е пневмони чирĕсене пула больницăна лекесси, пурнăçран уйрăлса каясси çын ӳсĕмĕпе тӳрремĕнех çыхăннă.

3. Юн пусăмне тĕрĕслемелли пирки ан манăр

Юн пусăмĕ вăл – цифрăсен чи пĕлтерĕшлĕ пуххисенчен пĕри. Ăна лайăх пĕлмелле тата вĕçĕмех тĕрĕслесе тăмалла. Америкăри кардиологи ассоциацийĕ çавна çирĕплетет: юн пусăмĕ 120/80 е унтан пĕчĕкрех пулмалла. Гарвардри медицина шкулĕн даннăйĕсем тăрăх, 55 çул урлă каçнă арçынсен 70 ытла процентĕн юн пусăмĕ нормăран пысăкрах. Юн пусăмĕ пысăк пулни вара вăхăт иртнĕ майĕпе юн тымарĕсен стенкисене хавшатать, çавăнпа та инсульт е чĕре приступĕ пулас, ăс шайĕ чакас хăрушлăх ӳсет.

4. Упражненисем тăвассине манăça ан кăларăр

Çулсем кайнă май, пирĕнтен чылайăшĕ тĕрлĕ хускану сахалрах тума тытăнать. Пирĕн ӳт-пĕве вара хускану яланах кирлĕ. Экспертсем çирĕплетнĕ тăрăх, упражненисем вĕçĕм туни мышцăсене çирĕплетет, шăмă масси çухалассине чакарать, астăвăма лайăхлатать, япаласен ылмашăвне йĕркелет тата ыйхăна лайăхлатать. Тепĕр енчен илсен, хусканусем сахал пулни çын самăрлăласси, иккĕмĕш йышши диабетпа чирлесси, инсульт пуласси, чĕрепе юн тымарĕсен чирĕсемпе аптăрасси, ăссăрлăх аталанасси патне илсе пыма пултарать. Америкăри чĕре ассоциацийĕ кашни эрнерех интенсивлă мар майпа 150 минут е интенсивлă майпа 75 минут упражненисем тума сĕнет. Вăтам интенсивлă упражненисен шутне хăвăрт утнине, ташланине е пахчара ĕçленине те кĕртме пулать. Интенсивлă упражненисем – чупни, ишни, çуран уçăлса çӳрени е велосипедпа ярăнни.

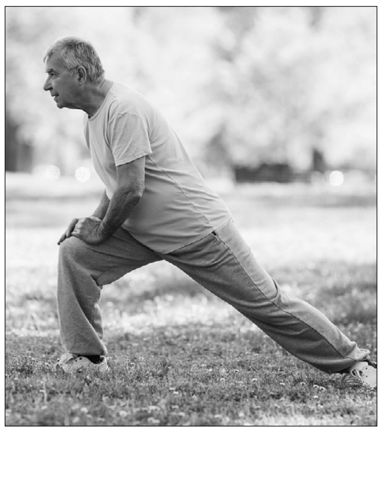

5. Алкоголь ытлашши ĕçме юрамасть

Нумаях пулмасть ирттернĕ тĕпчевсем мĕн кăтартса панăха? 65 çул урлă каçнă çынсен 10 процентĕ алкоголь напиткĕсене йышăнать. Тепĕр майлă каласан, пĕрре ларсах тăватă е ытларах черккерен кая мар пушатать. Алкоголь нумай ĕçни кирек епле ӳсĕмри çыннăнне те ракпа е чĕре чирĕпе чирлеме пултараслăхне самай ӳстерет. Çын ватăлнă майĕпе ӳт-пĕвĕн çусăр масси сахалланать, шăмă хавшаклануть. 60 çулхи ӳсĕр çын тăрăнса кайни, 40 çулхипе танлаштарсан, самай йывăртарах пулма пултарать. Ватлăх еннелле сулăннисем эмел ытларах йышăнма тытăнаççĕ. Эмел вара эрехпе пĕрле организма пысăк сиен кӳме пултарать. Çавăнпа та, сывлăхлă пулас тетĕр пулсан, эрехе висине пĕлсе ĕçĕр е пачах та ан ĕçĕр. Экспертсем çирĕплетнĕ тăрăх, хĕрарăмсен кунне пĕр черкке алкоголь напиткĕнчен, арçынсен икĕ черккерен ытла ĕçме кирлĕ мар.

«Халăх пуçарулăхĕ»

Эх! Мĕнле лайăх ярăнма та вылятма!

Йӳçкасси ял тăрăхĕн администрацийĕнчен пĕлтернĕ тăрăх, территоринче пуçарулăх бюджечĕн мелĕпе кăçал виçĕ проект пурнăçлама май килнĕ. Çынсем çакăнпа усă курни лайăх пулнине ăнланса пыраççĕ.

Чылайăшĕ астăвать пулĕ, маларахри çулсенче «чи лайăххи – ачасене» теттĕмĕр. Халĕ те ку каларăш хăйĕн пĕлтерĕшне çухатман. Асăннă ял тăрăхĕнче çынсем ачасене лайăх пултăр тесе вылямалли тата спорт тĕлĕшпе кĕлетке-çурăма çирĕплетмелли вырăнсем туса пама шухăшланă. Шухăшланă кăна мар, «Солнечная долина» чикĕллĕ яваплăхлă общество пулăшнипе ĕçе пурнăçланă та.

Пуçарулăх бюджечĕн мелĕпе ĕçлессине шăпах çакăн пек пысăках мар ĕçсене вырăнти çынсене те пĕрле явăçтарас тесе йышăннă, республика бюджетĕнчен кун пек ĕçсем валли сахал мар укça-тенкĕ уйăрнине те ырламалла кăна. Çак организаци ял тăрăхĕнче икĕ ĕç тăвассипе апрель çуринче килĕшӳ тунă. Ĕçсене килĕшӳсенче палăртнинчен маларах та вĕçленĕ.

Вăрманкассинчи ача-пăча лаптăкне йĕркелесе хăтлăх кĕртес ĕç хакĕ пĕтĕмпе 427 пин те 255 тенкĕпе танлашнă. Çак ĕç пухмачне 256 пин те 353 тенкĕ республика уйăрнă. Йӳçкасси ял тăрăхĕн бюджетĕнчен – 128 пин те 176 тенкĕ, вырăнта вара 42 пин те 725 тенкĕ пуханă.

Çак ял тăрăхĕнче кун пек ĕç татах та тунă кăçал. Тури Панклири объектри ĕç хакĕ пĕрремĕшĕнчен кăшт пысăкрах, 433 пин те 647 тенкĕ. Ăна валли республика бюджетĕнчен 260 пин те 188 тенкĕ уйăрнă, ял тăрăхĕн бюджетĕнчен – 130 пин те 94 тенкĕ, пуçарусăсен тӳпи – 43 пин те 364 тенкĕ.

Халĕ çак ял тăрăхĕнче ача-пăчана выляса савăнмалли площадка йышланчĕ. Ял сăнсăпачĕ ку йышши объектсемпе татах та хăтлăрах курăнать. Енчен те хуласенчи кашни картишре тенĕ пекех çакăн пек лаптăксем пур пулсан, мĕншĕн-ха ку хăтлăх ялта пулмалла мар?

Тури Панклири ача-пăча площадки.

Шетмĕпуç ял тăрăхĕнче икĕ проект пурнăçланчĕ

Сарчак ялĕнче çул уçнă вăхăт.

Ял çыннин те пурнăç условийĕ палăрмаллах лайăхланса, хула шайне çывхарса пырать, тĕрлĕ программăна хутшăнса çул-йĕр юсаççĕ, культура учрежденийĕсем çĕнелеççĕ, ача-пăчана вылямалли площадкăсем ял сăн-сăпатне илем кӳреççĕ, ĕçмелли пахалăхлă шывпа тивĕçтерессипе тимлеççĕ. Халĕ хăш-пĕр ĕçе пуçарулăх бюджечĕн мелĕпе пурнăçласа пыни ял çыннине чылай çул пăшăрхантарнă ыйтăва та татса пама май парать. Республикăра пилĕк çул хушшинче пуçарулăх бюджечĕпе усă курса 2 миллиард тенкĕлĕх тĕрлĕ проект пурнăçлама пултарнă. Малашне те ку ĕçсем, вăл шутра çыннăн пурнăç условине лайăхлатма пулăшаканнисем, калăпăшлăн вăя кĕрессе шанас килет.

Шетмĕпуç ял тăрăхĕнче кăçал икĕ проект пурнăçлама палăртнă пулсан, иккĕшне те вĕçне çитернĕ. Ку тĕлĕшпе вĕсем кăçал Алевтина Николаева подрядчикпа ĕçленĕ, ял тăрăхĕн администрацийĕ предпринимательпе Шетмĕпуçĕнчи Восточная урамри тата Сарчак ялĕнчи Советская урамри çулсене юсассипе апрелĕн 20-мĕшĕнче килĕшӳсем çырнă.

Шетмĕпуçĕнчи контракт хакĕ 669 пин те 63 тенкĕпе танлашнă. Ял çулне юсама республика бюджетĕнчен 400 пин ытла тенкĕ укçа уйăрнă. Ытти пайĕ – вырăнти бюджетран тата пуçарусăсенчен. Килĕшӳ тăрăх июль пуçламăшĕ тĕлне ĕçе вĕçлемелле пулнă, çынсен ыйтăвне срокчен маларах татса панă.

Сарчак ялĕнчи ĕç хакĕ пĕрремĕш проектран пысăкрах пулнă, контракт 987 пин те 813 тенкĕпе танлашнă. Çул юсавĕ валли республика 590 пин тенкĕ ытла кусарнă. Подрядчик сарчаксен ыйтăвне те туллин тивĕçтернĕ. Çӳлерех асăннă ял çыннисем çакăн пек программа ĕçленипе кăмăллă.

Çĕмĕрткасси çулĕ такăр

Автомашина çул-йĕрĕсĕр паянхи пурнăçа ăнланма та çук. Патшалăх пулăшăвĕпе, çынсем хутшăннипе тата тĕрлĕ программăна кĕрсе ялсенчи çул-йĕре йĕркене кĕртсе пыраççĕ.

Çĕмĕрткассинчи Лесная урамри çынсене вара çул ыйтăвĕ сахал мар каластарнă. Кăçал вĕсен ĕмĕчĕ пурнăçланнă, килĕшӳре палăртнă вăхăтра мар пулин те, çак урамра халĕ такăр çул пур.

Çак çула юсама ял тăрăхĕ «Гудвилл» чикĕллĕ яваплăхлă обществăпа килĕшӳ тунă. Ĕç хакĕ 1 миллион та 47 пин те 417 тенкĕпе танлашнă. Республика тӳпи – 628 пин те 450 тенкĕ, ял тăрăхĕ çак ĕç валли 314 пин те 225 тенкĕ уйăрнă, ыттисен тӳпи 104 пин те 741 тенкĕ пулнă.

Çапла халĕ çĕмĕрткассисем те такăр çулпа çӳреме пултараççĕ.

Проект Чăваш Республикин Цифра аталанăвĕпе информаци политикин тата массăллă коммуникацисен министерстви пулăшнипе пурнăçланать.

Сывлăх

Греци мăйăрĕ мĕнпе усăллă?

Ученăйсем греци мăйăрне çини мĕнпе усăллă пулнине палăртнă. 63 – 79 çулсенчи темиçе çĕр пациент (вĕсенчен 68 процентĕ хĕрарăмсем пулнă) икĕ çул хушши кунсерен çур стакан греци мăйăрне çисе пурăннă. Ученăйсем тĕпчесе çавна палăртнă: греци мăйăрне кашни кун çиекенсен пĕчĕк çăралăхăн липопротеинĕсен (ЛПНП) холестеринĕ чакса пыни палăрать.

Уйрăммăн илсен, греци мăйăрне куллен çиекенсен ЛПНП пайланчăкĕсен шайĕ мăйăр çименнисенчен (кун пеккисем те тĕпчеве хутшăннă) 4,3 процент пĕчĕкрех пулнă. Çак уйрăмлăх уйрăмах арçынсен ытларах палăрать: ЛПНП шайĕ арçынсен 7,9 процент, хĕрарăмсен 2,6 процент пĕчĕкрех. «Çак тĕпчев хăварăн рациона лайăх çусене, греци мăйăрĕнчи пеккисене, кĕртни чĕре сывлăхĕшĕн епле пысăк пĕлтерĕшлĕ пулнине лайăх кăтартса тата çирĕплетсе парать», – тесе палăртнă Миа Сун диетолог eatthis.com портала панă интервьюра.

Экспертсем палăртнă тăрăх, греци мăйăрĕнче усăллă çусемсĕр пуçне кирлĕ таран клетчатка, Е витамин, магний тата белок та пур. Хăйĕн тутипе вара греци мăйăрĕ кирек епле блюдăна та техĕмлĕх кӳрĕ.

«Российская газета».

Çемье

Алла-аллăн – 51 çул

Ача кун-çулĕ çемьерен пуçланать, ӳссе çитсен хăй те çемье çавăрать, пурнăç çулĕпе телейлĕн утма тăрăшать. Ĕмĕр тăршшĕпе иккĕн утма çăмăлрах, ку вăл – ĕмĕртен пыракан йăла.

Акă Йӳçкасси ял тăрăхĕнчи Анна Архиповнăпа Александр Григорьевич Григорьевсем пĕр çемьере 51 çул пурăнаççĕ. Кун-çул тăршшĕ тĕрлĕрен килнĕ пулсан та, килĕшӳпе ăнланăва çухатман вĕсем. Çул кайнăçемĕн çак пĕлтерĕшсем пĕр-пĕрин хушшинче çирĕпленсе кăна пыраççĕ. Çамрăк мăшăр аслисен сĕнĕвне шута илсе, вĕсене хисеплесе пурăннă.

– Килĕштерсе пурăнмалла, вăхăтра каçарма пĕлмелле, пĕр-пĕрне хисеплемелле, çын сăмахне хушша кĕртмелле мар, сивĕ сăмах каласа та чун-чĕрене сивĕтмелле мар, – теççĕ вĕсем çамрăксене ырă сĕнӳ парса.

Кăçал Григорьевсене обществăлла наградăпа – «За любовь и верность» медальпе – чысларĕç. Ку ят-сума чăннипех те тивĕç вĕсем. Çак медальпе 25 çултан сахал мар пурăнакан, çемье пĕлтерĕшне упраса ун хаклăхне ӳстерекен, сумлă ĕçпе паларакан, тивĕçлĕ ывăл-хĕр пăхса ӳстерекен мăшăрсене чысласçĕ.

Р. ИЛЛАРИОНОВА
сăн ӳкерчĕкĕ.

Шалти ĕçсен пайĕнче

Парнепе тата асăрхаттару калаçăвĕпе

Шалти ĕçсен министерстви пуçарăвĕпе кăçал «Вĕренме кайма пулăш» акци пĕр уйăха яхăн тăсăлчĕ – августăн 12 – сентябрĕн 10-мĕшĕсенче иртрĕ. Муркаш район территорийĕнче ăна мĕнле иртернине çак кунсенче пĕтĕмлетрĕç.

«Йывăр лару-тăрулă, нумай ачаллă, пĕчĕк тупăшлă çемьесенче ачасене шкула кайма мĕнле хатĕрленине тĕрĕслерĕмĕр. Акци вăхăтĕнче пирĕн пай сотрудникĕсем районти 19 çемьери 30 ачана канцеляри хатĕрĕсем парнелерĕç, çул çитменнисемпе ĕçлекен комисси тата халăха социаллă пулăшупа тивĕçтерекен Муркашри центр – 20 ачана. Çак акцие районти пур шкул та хутшăнчĕ, вĕрентекенсем те çĕнĕ вĕренӳ çулĕ пуçланиччен йывăртарах лару-тăрулă çемьесенче ӳсекен ачасем шкула мĕнле хатĕрленнипе кăсăкланчĕç. Вĕренӳ çулĕ пуçланнă хыççăнах полицейскисем шкулсенче ачасемпе асăрхаттару калаçăвĕсем ирттерчĕç», – каласа парать шалти ĕçсен районти пайĕн çул çитменнисемпе ĕçлекен подразделени ертӳçи Виктор Алексеев.

Акци вăхăтĕнчех, çемьесене тухса çӳренĕ вăхăтра, полицейскисен ашшĕ-амăшĕ хăйсен тивĕçне кирлĕ пек пурнăçламаннине те курма тивнĕ. Çавна май ашшĕ-амăшĕ тĕлĕшпе пурĕ 19 административлă протокол çырнă, çул çитмен икĕ ачана подразделенин профилактика учетне илнĕ.

Н. НИКОЛАЕВА.

Полици хроникинчен 12+

Ултавçа укçа куçарса панă

Юнкă ял тăрăхĕнче пурăнакан хĕрарăм полицие пулăшу ыйтса пынă. Ун патне «перекет банкĕн сотрудникĕ» тесе шăнкăравланă иккен. Çав çынпа калаçса-калаçса хĕрарăм ют çыннăн электрон кошелекне 8 пин тенкĕ ытла куçарса парать. Хыççăн çеç вăл ултавçă аллине лекнине ăнланса илет. Ку фактпа уголовлă ĕç пуçарнă.

Юлашки вăхăтра ултавçăсем чылай чухне «перекет банкĕн» е «полици сотрудникĕ» тесе улталаса шăнкăравлаççĕ. Сирĕн банк картти çинчен темиçе хутченех укçа куçарма тăнă факт пулнă тесе улталаççĕ. Ĕненме те, калаçма та кирлĕ мар – чăнах та укçасăр тăрса юлма пулать.

Тĕрĕс упрамалла

«Хĕç-пăшал» оперативлă профилактика мероприятийĕ вăхăтĕнче полицейскисем Ярапайкасси ял тăрăхĕнче те тĕрĕслев ирттернĕ. Çапла пĕр ялта хĕç-пăшал хуçи хĕç-пăшал патронĕсене тата ытти хатĕре килĕнче управ йĕркине пăхăнмасăрах тытни палăрнă. Йĕркене пăснăшăн явап тытма тивĕ паллах, анчах та хĕç-пăшала тĕрĕс упраманни инкек патне çитерме пултарассине хĕç-пăшал тытакан кашни çыннăн асра тытмалла.

Пичете РФ Шалти ĕçсен министерствин Муркаш районĕнчи пайĕн материалĕсем тăрăх хатĕрленĕ.

Çул-йĕр çинчи хăрушсăрлăх

Çул çинче йĕрке пулмалла

Сентябрĕн 20 – 24-мĕшĕсенче Муркаш районĕнчи пур вĕренӳ учрежденийĕнче те «Хăрушсăрлăх эрни» иртет. Çавна май Муркаш районĕнчи çул-йĕр хăрушсăрлăх инспекторĕсем шкулсемпе ача сачĕсенче ятарлă тĕл пулусем йĕркелеççĕ. Вĕсем ачасене çулйĕр хăрушсăрлăх правилисене аса илтереççĕ.

Аслисем нумай чухне ачана машинăра турттарса çӳремелли йĕрке пирки манаççĕ.

Çичĕ çул тултарман ачана çăмăл машинăра тата тиев автомашинин кабининче лартса çӳреме машинăн конструкцийĕпе пăхса хунă хăрушсăрлăх пиçихийĕ е ачана тытса тăмалли ятарлă система пулмалла, вĕсен ачан çӳллĕшĕпе кĕлеткe йывăрăшне тивĕçтермелле. 7 – 11 çулсенчи ачасене турттарассинче те çак правилăна пăхăнмалла, малти ларкăч çине вĕсене ятарлă система пур пулсан кăна лартма юрать.

Çул-йĕр çинче йĕркене пăхăнманни инкек патне илсе çитерет. Кăçал пирĕн районта ачасем хутшăннипе пурĕ 4 инкек пулнă. Вĕсенчен виççĕшĕ – ачасен айăпĕпе. Çав виçĕ тĕслĕхрен иккĕшĕ ачасем мопедпа çул çине тухнипе пулса иртнĕ, икĕ тĕслĕхĕнче те ачасен мопедпа çӳреме ирĕк пулман, иккĕшĕ те шлемсăр пулнă. Тепĕр тĕслĕхĕнче ача çуран çӳрекен пулнă.

Инкексем ан пулччăр, ачасен сывлăхĕпе пурнăçне упраса хăварас тесен, вĕсене йĕркене хăнăхтарса ӳстермелле, аслисен хăйсен те йĕркене пăхăнмалла.

А. ЩЕРБАКОВ,
ГИБДД Муркаш районĕнчи тĕп инспекторĕ.

Сывлăх

Пăтă çиер-и?

Сывлăхлă апатлану енĕпе ĕçлекен тухтăрсем пăтă çини сывлăхшăн усăллине пĕлтереççĕ. Кĕрпе çыннăн организмне усăллă япаласемпе пуянлатать. Тĕслĕхрен, вир кĕрпинче В ушкăнри витаминсем тата омега-çу пур, хура тул кĕрпинче – сосудсене кирлĕ рутин. Тĕрĕс хатĕрленĕ перловка кĕрпи вара иммунитета çирĕплетме пулăшать. Çавăнпа та унран янтăланă çимĕçпе напиток инфекциллĕ чир-чĕр сарăлнă вăхăтра организмшăн уйрăмах усăллă.

Перловкăна духовкăра сарă тĕс çапиччен хĕртмелле те кофе вырăнне усă курмалла. Енчен те чирленине туйма пуçлатăр пулсан çак кофене вĕретсе ĕçĕр те хăвăра лайăххах туйма тытăнатăр. Перловкăран хатĕрленĕ напиток ӳслĕк пур чухне пулăшать, корицăпа импĕр хушсан витĕмлĕрех пулĕ.

Перловка пăтти – мĕн авалтан çинĕ усăллă пăтă. Тĕрлĕ витаминпа пуян çимĕç апат хутаççинче чылай вăхăт ирĕлет, çавăнпа тутлăх туйăмĕ нумая пырать. Сахăр шайĕ сахал пулнăран ăна диабет чирĕпе нушаланакан çынсене çиме сĕнеççĕ.

Çак пăтăн усăллăхне ӳстерес тĕлĕшпе асаннесем усă курнă рецепт вырăнлă пулĕ. Кĕрпе çине 2 сехетлĕх е çĕр каçмалăх шыв ярса лартмалла.

Çапла тусан унри фитин кислоти шыва тухать, вăл вара кĕрпере ытлашшипех, витаминсен вырнаçассине вăл чăрмав кӳрет. Çимĕç калорине ытлашши ӳстерсе ярас мар тесе перловка кĕрпине шывпа пĕçерсен лайăхрах.

ОБЪЯВЛЕНИЯ

Сентябрĕн 15-мĕшĕнчен Муркашри пасарта ашпăш павильонĕнче тĕрлĕ какай сутма пуçларăмăр.
Эпир сире хапăл туса кĕтетпĕр.
Муркаш пасарĕн администрацийĕ.

ПРОДАЮ / СУТАТĂП

Продаю доломитовую муку (известняковая). Уничтожает проволочника, хвоща полевого, мокрицу, нейтрализует кислотность почвы. Упаковка в мешках. Доставка. Тел. 8-960-303-05-29. 2-2.

* * *

Продаю пшеницу. Возможна доставка. Тел. 8-927-669-42-53. 3-4.

* * *

СХПК ПЗ им. Е. Андреева реализует ЭКД, пшеницу и ячмень. Возможна доставка. Тел. 8-937-012-73-75, 8-937-012-51-31, 8-937-012-58-80, 8-937-012-13-34. 1-10.

* * *

Продаем 10-месячных породистых мясных баранов. Живым весом или мясом. Тел. 8-903-476-03-68. Владислав.

* * *

Качакасем, 5 уйăхри путеккисене тата кролик аçи сутатпăр. Алевтина. Тел. 8-919-978-84-01. 1-2.

* * *

Виççĕ пăрулана хура-шурă тĕслĕ ĕне сутатпăр. Тел. 8-927-846-73-91.

* * *

Уйăхри вăкăрсем тата тĕрлĕ ăратлă кроликсем сутатпăр. Лĕçсе паратпăр. Тел. 8-927-863-28-05.

* * *

Сумалли 6 пăрулана хура-шурă тĕслĕ ĕне сутатпăр. Тел. 8-917-064-07-93.

* * *

Сумалли икĕ качака сутатăп. Мемеккасси ялĕ. Тел. 8-937-370-57-65.

* * *

Сумалли 7 пăрулана хĕрлĕ-шурă тĕслĕ ĕне сутатпăр. Тел. 8-927-862-47-53.

* * *

Продаю мелкий картофель. Тел. 8-961-338-21-08.

РАЗНОЕ/ ТĔРЛĔРЕН

Салон штор «КСЕНИЯ» предлагает: тюль, портьеры; карнизы, аксессуары; жалюзи, рулонные шторы; покрывала, подушки; пошив. Скидки до 40%. Адрес: с. Моргауши, ул. Гагарина, д. 2, 2 этаж (здание бани). Тел. 8-937-370-44-99. 38-49.

* * *

Октябрĕн 17-мĕшĕнче Трактор тăвакансен керменне паллă юрăç Александр Арсентьев хăйĕн черетлĕ концертне йыхравлать. 18 сех. 30 мин. пуçланать. Тел. 8-927-669-88-69.

КУПЛЮ / ТУЯНАТĂП

КУПЛЮ коров, быков, телок на мясо и вынужденный забой. Дорого. Тел. 8-961-345-77-89. 10-22.

* * *

ЗАКУПАЮ БЫЧКОВ от 10 дней до 800 кг, ТЕЛОК, КОРОВ (старых и молочных в любом состоянии). ДОРОГО. Тел. 8-937-951-19-03. 10-22.

* * *

ĔНЕ, ВĂКĂР, ПĂРУ, СУРĂХ ТУЯНАТĂП. Тел. 8-905-343-60-63. 21-26.

* * *

КУПЛЮ БЫЧКОВ, ТЕЛОК, КОРОВ, ОВЕЦ, БАРАНОВ, КОЗ, КОЗЛЯТ. Цена договорная. Услуги скотовозки. Тел. 8-987-663-42-00, 8-951-998-46-96. 23-30.

* * *

Дорого! Куплю бычков, коров, телок. Вынужденный забой по высоким ценам. Тел. 8-903-357-72-79. Володя. 9-10.

* * *

ĔНЕ, ВĂКĂР, ТЫНА ПĂРУСЕМ, СУРĂХСЕМ ТУЯНАТПĂР. Тел. 8-905-341-69-25. 4-10.

* * *

Закупаю бычков, коров, телок. Дорого. Олег. Тел. 8-965-688-01-77. 11-17.

* * *

Организация закупает скот по высоким ценам. Коров, бычков, телят и вынужденный забой. Дорого. Тел. 8-909-304-58-71. Володя. 16-20.

* * *

Çĕре ӳкнĕ пан улми туянатăп. Тел. 8-903-065-20-02. Юрий. 12-12.

* * *

ЗАКУПАЮ ДОРОГО КОРОВ, БЫКОВ, ТЕЛОК. Тел. 8-937-016-68-89. Гена. 6-12.

* * *

Куплю **ДОРОГО!** Бычков, коров, телок, лошадей, овец старых, молодых и вынужденный забой в любом состоянии. Тел. 8-961-344-03-82. Алексей. 2-10.

* * *

КУПЛЮ ПО ДОРОГИМ ЦЕНАМ БЫКОВ, ТЕЛОК, МОЛОЧНЫХ ТЕЛЯТ, ОВЕЦ И БАРАНОВ. Тел. 8-905-343-46-23. 4-19.

* * *

Куплю бычков от 1 месяца на откорм. Тел. 8-953-018-64-08. Светлана. 2-2.

* * *

Куплю картофель. Тел. 8-903-346-39-21.

Хаклă хакпа ĕнесем туянатăп. Страховойсем валли справка паратпăр.
КФХ Васильев А.Ю. 8-10.
Тел. 8-908-303-35-73.

РАБОТА / ĔÇ

ООО Завод «ДСМ-групп» требуется слесарь МСР, электрогазосварщик, токарь-универсал, зав. складом и конструктор. Условия: заработная плата по итогам собеседования. График работы 5/2, с 8:00 до 17:00. Организация бесплатного питания работников. Доставка сотрудников до места работы и обратно служебным транспортом. Тел. 8-965-688-92-02.

* * *

Требуются: **инженер-строитель** ПГС с высшим образованием, без судимости, со стажем 10 лет; **плотники, каменщики, монолитчики, сварщики и т.д.** для работы по району. Достойная з/п, без задержек. Тел. 8-937-397-08-71. 7-10.

* * *

Требуются продавцы в магазин автозапчастей в с. Моргауши. Зарплата хорошая, сменный график. Тел. 8-903-064-50-04. Наталья. 2-2.

* * *

ОАО «Птицефабрика «Моргаушская» требуются: главный инженер (энергетик), заведующий яйцескладом, главный ветеринарный врач, инженер КИПиА, ветеринарные врачи, электромонтеры, рабочие кормоцеха, операторы ПТФ, операторы цехов по приготовлению кормов, приемщики яиц, грузчики, подсобные рабочие, птицеводы, аппаратчик сушки яичной массы. Полный соцпакет, служебный транспорт из с. Моргауши. Обращаться в отдел кадров по адресу: ЧР, Моргаушский район, д. Кораккасы, ул. Новая, д. 66. Тел. 8-952-313-17-28. Тел. 8 (83541) 65-2-49 info@ptf21.ru. 2-5.

Открыта вакансия кредитного специалиста в Моргаушах.
- З/п от 15000 руб.
- График работы 2/2, с 9.00 до 17.00
- Своевременная выплата заработной платы
- Официальное трудоустройство
- Индивидуальное премирование

Рассматриваем кандидатов без опыта работы!
Тел. +79026636622; +79026637474.

Телепрограмма

с 20 по 26 сентября 2021 г.

ПОНЕДЕЛЬНИК, 20

ПЕРВЫЙ КАНАЛ

05.00, 09.25 «Доброе утро» [12+].
09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 03.00 Новости [16+].
09.55 «Жить здорово!» [16+].
10.55 «Модный приговор» [6+].
12.15, 17.00, 01.15, 03.05 «Время покажет» [16+].
15.15 «Давай поженимся!» [16+].
16.00 «Мужское / Женское» [16+].
18.40 «На самом деле» [16+].
19.45 «Пусть говорят» [16+].
21.00 «Время» [16+].
21.30 Т/с «Русские горки» [16+].
23.35 «Вечерний Ургант» [16+].
00.15 К юбилею Э. Радзинского. «Царство женщин» [16+].

РОССИЯ 1

05.00, 09.30 «Утро России» [16+].
09.00, 14.30, 21.05 Вести. Местное время [16+].
09.55 «О самом главном» [12+].
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести [16+].
11.30 «Судьба человека» [12+].
12.40, 18.40 «60 минут» [12+].
14.55, 02.20 Т/с «Тайны следствия» [16+].
17.15 «Андрей Малахов» [16+].
21.20 Т/с «Подражатель» [16+].
23.40 «Вечер с В. Соловьевым» [12+].
04.05 Т/с «Личное дело» [16+].

ЧУВАШСКОЕ ТВ НА ТЕЛЕКАНАЛЕ «РОССИЯ 1»

05.07-05.10, 05.35-05.41, 06.07-06.10, 06.35-06.41, 07.07-07.10, 07.35-07.41, 08.07-08.10, 08.35-08.41 Местное время. Вести — Чувашия. Утро.
09.00 Местное время. Вести — Чувашия (чув.).
09.25-09.55 «Интервью» (чув.) [6+].
14.30-14.55, 21.05-21.20 Местное время. Вести — Чувашия.

НТВ

04.40 Т/с «Глаза в глаза» [16+].
06.30 «Утро. Самое лучшее» [16+].
08.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.35 Сегодня [16+].
08.25, 10.25 Т/с «Морские дьяволы. Смерч» [16+].
13.25 Чрезвычайное происшествие [12+].
14.00 «Место встречи» [16+].
16.25 «За гранью» [16+].
17.30 «ДНК» [16+].
18.35, 19.40 Т/с «Балабол» [16+].
21.20 Т/с «Шеф. Возвращение» [16+].
23.55 Т/с «Шелест. Большой передел» [16+].
02.50 Их нравы [0+].
03.15 Т/с «Другой майор Соколов» [16+].

НАЦИОНАЛЬНОЕ ТВ

05.00 «Мой город. Введенский собор» [12+].
06.00 «Свое дело» [12+].
06.10 «Наброски судьбы» [12+].
07.00, 08.30 «Ир пулсан» [12+].
08.00 «Кил ăшши» [12+].
09.30 «Кай, кай Ивана». Камит [12+].
12.00 «Большой скачок» [12+].
13.00, 15.00, 19.00, 00.00 «Республика». Хыпарсен кăларăмĕ [12+].
13.05, 02.30 Т/с «Как я стал русским» [16+].
14.00, 16.00, 18.00, 20.00, 23.00 «Республика». Информационная программа [12+].
14.05, 03.30 «Агрессивная среда» [12+].
15.05 Т/с «Вангелия» [16+].
16.05 «Человек мира» [12+].
16.30 «Зарядим stream» [6+].
17.00, 04.30 М/фильм [0+].
17.00 «Республика в деталях» [12+].
18.10 «Естественная среда» [12+].
18.20 «Сто лиц столицы» [12+].
18.30 «Атилла. Рождение легенды» [12+].
19.30, 23.30 «Çăлтăрçăксем» [12+].
20.30 «Территория здоровья» [12+].
20.40 «Культурный вклад» [12+].
21.00 «Искусство ăстисем. Тамара Чумакова» [16+].
00.30 Драма «Проклятая» [16+].

ВТОРНИК, 21

ПЕРВЫЙ КАНАЛ

05.00, 09.25 «Доброе утро» [12+].
09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 03.00 Новости [16+].
09.55 «Жить здорово!» [16+].
10.55 «Модный приговор» [6+].
12.15, 17.00, 01.15, 03.05 «Время покажет» [16+].
15.15 «Давай поженимся!» [16+].
16.00 «Мужское / Женское» [16+].
18.40 «На самом деле» [16+].
19.45 «Пусть говорят» [16+].
21.00 «Время» [16+].
21.30 Т/с «Русские горки» [16+].
23.35 «Вечерний Ургант» [16+].
00.15 К юбилею Э. Радзинского. «Царство женщин» [16+].

РОССИЯ 1

05.00, 09.30 «Утро России» [16+].
09.00, 14.30, 21.05 Вести. Местное время [16+].
09.55 «О самом главном» [12+].
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести [16+].
11.30 «Судьба человека» [12+].
12.40, 18.40 «60 минут» [12+].
14.55, 03.00 Т/с «Тайны следствия» [16+].
17.15 «Андрей Малахов» [16+].
21.20 Т/с «Подражатель» [16+].
23.40, 01.20 «Вечер с В. Соловьевым» [12+].
00.30 «Лужков». Фильм Евгения Рожкова [12+].

ЧУВАШСКОЕ ТВ НА ТЕЛЕКАНАЛЕ «РОССИЯ 1»

05.07-05.10, 05.35-05.41, 06.07-06.10, 06.35-06.41, 07.07-07.10, 07.35-07.41, 08.07-08.10, 08.35-08.41 Местное время. Вести — Чувашия. Утро.
09.00 Местное время. Вести — Чувашия (чув.).
09.25-09.55 « Утренний гость». Премьера (чув.) [6+].
14.30-14.55, 21.05-21.20 Местное время. Вести — Чувашия.

НТВ

04.45 Т/с «Глаза в глаза» [16+].
06.30 «Утро. Самое лучшее» [16+].
08.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.35 Сегодня [16+].
08.25, 10.25 Т/с «Морские дьяволы. Смерч» [16+].
13.25 Чрезвычайное происшествие [12+].
14.00 «Место встречи» [16+].
16.25 «За гранью» [16+].
17.30 «ДНК» [16+].
18.35, 19.40 Т/с «Балабол» [16+].
21.20 Т/с «Шеф. Возвращение» [16+].
23.55 Т/с «Шелест. Большой передел» [16+].
02.50 Их нравы [0+].
03.15 Т/с «Другой майор Соколов» [16+].

НАЦИОНАЛЬНОЕ ТВ

05.00, 13.00, 15.00, 19.00, 00.00 «Республика». Хыпарсен кăларăмĕ [12+].
05.30 «Çăлтăрçăксем» [12+].
06.00, 08.00, 14.00, 16.00, 18.00, 20.00, 23.00 «Республика». Информ. программа [12+].
06.10, 20.30 «Естественная среда» [12+].
06.20 «Сто лиц столицы» [12+].
06.30, 18.40 «Атилла. Рождение легенды» [12+].
07.00, 08.30 «Ир пулсан» [12+].
09.30, 18.30 «Неболей-ка» [12+].
09.40 «Территория здоровья» [12+].
10.00 «Искусство ăстисем. Тамара Чумакова» [16+].
12.00 «Большой скачок» [12+].
13.05, 02.30 Т/с «Как я стал русским» [16+].
14.05 Т/с «Проводница» [16+].
15.05 «Агрессивная среда» [12+].
16.05 «Человек мира» [12+].
16.30, 03.30 Т/с «Вангелия» [16+].
17.30 «Как есть» [12+].
18.10 «Культурный вклад» [12+].
18.20 «На земле» [12+].
19.30, 23.30 «Çулсем тата рольсем». А. Ургалкин [12+].
20.40 «Общественный тренд» [12+].
21.00 «Улах». Чăваш тĕррин уявĕ [12+].
00.30 Драма «Александр» [16+].
04.30 М/ф «Деревяшки» [0+].

СРЕДА, 22

ПЕРВЫЙ КАНАЛ

05.00, 09.25 «Доброе утро» [12+].
09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 03.00 Новости [16+].
09.55 «Жить здорово!» [16+].
10.55 «Модный приговор» [6+].
12.15, 17.00, 01.15, 03.05 «Время покажет» [16+].
15.15 «Давай поженимся!» [16+].
16.00 «Мужское / Женское» [16+].
18.40 «На самом деле» [16+].
19.45 «Пусть говорят» [16+].
21.00 «Время» [16+].
21.30 Т/с «Русские горки» [16+].
23.35 «Вечерний Ургант» [16+].
00.15 К юбилею Э. Радзинского. «Царство женщин» [16+].

РОССИЯ 1

05.00, 09.30 «Утро России» [16+].
09.00, 14.30, 21.05 Вести. Местное время [16+].
09.55 «О самом главном» [12+].
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести [16+].
11.30 «Судьба человека» [12+].
12.40, 18.40 «60 минут» [12+].
14.55, 02.20 Т/с «Тайны следствия» [16+].
17.15 «Андрей Малахов» [16+].
21.20 Т/с «Подражатель» [16+].
23.40 «Вечер с В. Соловьевым» [12+].
04.05 Т/с «Личное дело» [16+].

ЧУВАШСКОЕ ТВ НА ТЕЛЕКАНАЛЕ «РОССИЯ 1»

05.07-05.10, 05.35-05.41, 06.07-06.10, 06.35-06.41, 07.07-07.10, 07.35-07.41, 08.07-08.10, 08.35-08.41 Местное время. Вести — Чувашия. Утро.
09.00 Местное время. Вести — Чувашия (чув.).
09.25-09.55 «Военное детство» (чув.) [6+].
14.30-14.55, 21.05-21.20 Местное время. Вести — Чувашия.

НТВ

04.45 Т/с «Глаза в глаза» [16+].
06.30 «Утро. Самое лучшее» [16+].
08.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.35 Сегодня [16+].
08.25, 10.25 Т/с «Морские дьяволы. Смерч» [16+].
13.25 Чрезвычайное происшествие [12+].
14.00 «Место встречи» [16+].
16.25 «За гранью» [16+].
17.30 «ДНК» [16+].
18.35, 19.40 Т/с «Балабол» [16+].
21.20 Т/с «Шеф. Возвращение» [16+].
23.55 «Поздняков» [16+].
00.10 Т/с «Шелест. Большой передел» [16+].
02.15 «Агентство скрытых камер» [16+].
03.15 Т/с «Другой майор Соколов» [16+].

НАЦИОНАЛЬНОЕ ТВ

05.00, 13.00, 15.00, 19.00, 00.00 «Республика». Хыпарсен кăларăмĕ [12+].
05.30 «Çулсем тата рольсем». А. Ургалкин [12+].
06.00, 08.00, 14.00, 16.00, 18.00, 20.00, 23.00 «Республика». Информ. программа [12+].
06.10, 17.30 «Культурный вклад» [12+].
06.20, 20.40 «На земле» [12+].
06.30 «Неболей-ка» [12+].
06.40, 18.35 «Атилла. Рождение легенды» [12+].
07.00, 08.30 «Ир пулсан» [12+].
09.30 «Естественная среда» [12+].
10.00 «Улах». Чăваш тĕррин уявĕ [12+].
12.00 «Большой скачок» [12+].
13.05, 02.30 Т/с «Команда б» [16+].
14.05 Т/с «Проводница» [16+].
15.05 «Агрессивная среда» [12+].
16.05 «Человек мира» [12+].
16.30, 03.30 Т/с «Вангелия» [16+].
17.40 «Витамин» [12+].
18.10 «Общественный тренд» [12+].
18.20 «Интервью с …» [12+].
19.30, 23.30 «Телетĕпел» [12+].
20.30 «Цифровой код» [12+].
21.00 «Игроки». Шоу [12+].
22.00 «Артист шăпи. Ефим Никитин» [12+].
00.30 Драма «Любовь вразнос» [16+].
04.30 М/ф «Деревяшки» [0+].

ЧЕТВЕРГ, 23

ПЕРВЫЙ КАНАЛ

05.00, 09.25 «Доброе утро» [12+].
09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 03.00 Новости [16+].
09.55 «Жить здорово!» [16+].
10.55 «Модный приговор» [6+].
12.15, 17.00, 01.15, 03.05 «Время покажет» [16+].
15.15 «Давай поженимся!» [16+].
16.00 «Мужское / Женское» [16+].
18.40 «На самом деле» [16+].
19.45 «Пусть говорят» [16+].
21.00 «Время» [16+].
21.30 Т/с «Русские горки» [16+].
23.35 «Вечерний Ургант» [16+].
00.15 К юбилею Э. Радзинского. «Царство женщин» [16+].

РОССИЯ 1

05.00, 09.30 «Утро России» [16+].
09.00, 14.30, 21.05 Вести. Местное время [16+].
09.55 «О самом главном» [12+].
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести [16+].
11.30 «Судьба человека» [12+].
12.40, 18.40 «60 минут» [12+].
14.55, 02.20 Т/с «Тайны следствия» [16+].
17.15 «Андрей Малахов» [16+].
21.20 Т/с «Подражатель» [16+].
23.40 «Вечер с В. Соловьевым» [12+].
04.05 Т/с «Личное дело» [16+].

ЧУВАШСКОЕ ТВ НА ТЕЛЕКАНАЛЕ «РОССИЯ 1»

05.07-05.10, 05.35-05.41, 06.07-06.10, 06.35-06.41, 07.07-07.10, 07.35-07.41, 08.07-08.10, 08.35-08.41 Местное время. Вести — Чувашия. Утро.
09.00 Местное время. Вести — Чувашия (чув.).
09.25-09.55 «Открытый музей» (чув.) [6+].
14.30-14.55, 21.05-21.20 Местное время. Вести — Чувашия.

НТВ

04.45 Т/с «Глаза в глаза» [16+].
06.30 «Утро. Самое лучшее» [16+].
08.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.35 Сегодня [16+].
08.25, 10.25 Т/с «Морские дьяволы. Смерч» [16+].
13.25 Чрезвычайное происшествие [12+].
14.00 «Место встречи» [16+].
16.25 «За гранью» [16+].
17.30 «ДНК» [16+].
18.35, 19.40 Т/с «Балабол» [16+].
21.20 Т/с «Шеф. Возвращение» [16+].
23.55 «ЧП. Расследование» [16+].
00.30 «Захар Прилепин. Уроки русского» [12+].
01.05 «Мы и наука. Наука и мы» [12+].
02.00 Х/ф «Удачный обмен» [16+].
03.25 Т/с «Другой майор Соколов» [16+].

НАЦИОНАЛЬНОЕ ТВ

05.00, 13.00, 15.00, 19.00, 00.00 «Республика». Хыпарсен кăларăмĕ [12+].
05.30 «Телетĕпел» [12+].
06.00, 08.00, 14.00, 16.00, 18.00, 20.00, 23.00 «Республика». Информ. программа [12+].
06.10, 17.45, 18.10 «Общественный тренд» [12+].
06.20 «Интервью с …» [12+].
06.35, 18.30 «Атилла. Рождение легенды» [12+].
07.00, 08.30 «Ир пулсан» [12+].
09.30 «Цифровой код» [12+].
09.40 «На земле» [12+].
10.00 «Чат девчат» [12+].
11.00 «Артист шăпи. Ефим Никитин» [12+].
12.00 «Большой скачок» [12+].
13.05, 02.30 Т/с «Команда б» [16+].
14.05 Т/с «Проводница» [16+].
15.05 «Агрессивная среда»[12+].
16.05 «Неболей-ка» [12+].
16.30, 03.30 Т/с «Вангелия» [16+].
17.30 «Витамин» [12+].
18.20 «Нулевой километр» [12+].
19.30, 23.30 «Кил ăшши» [12+].
20.30 «Интервью с …» [12+].
20.40 «Культурный вклад» [12+].
21.00 «Правительственная связь» [12+].
21.30 «Ватăлатпăр çав, тăван, ватăлатпăр…» Виталий Адюков пултарулăхĕ [12+].
00.30 Драма «Сердцеед» [16+].
04.30 М/ф «Деревяшки» [0+].

ПЯТНИЦА, 24

ПЕРВЫЙ КАНАЛ

05.00, 09.25 «Доброе утро» [12+].
09.00, 12.00, 15.00, 18.00 Новости [16+].
09.55 «Жить здорово!» [16+].
10.55, 02.30 «Модный приговор» [6+].
12.15, 17.00 «Время покажет» [16+].
15.15, 03.20 «Давай поженимся!» [16+].
16.00, 04.40 «Мужское / Женское» [16+].
18.40 «Человек и закон» [16+].
19.45 «Поле чудес» [16+].
21.00 «Время» [16+].
21.30 «Голос-6». Новый сезон [0+].
23.40 «Вечерний Ургант» [16+].
00.35 «Миры и войны Сергея Бондарчука» [12+].
01.40 «Наедине со всеми» [16+].

РОССИЯ 1

05.00, 09.30 «Утро России»[16+].
09.00, 14.30, 20.45 Вести. Местное время [16+].
09.55 «О самом главном» [12+].
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести [16+].
11.30 «Судьба человека» [12+].
12.40, 18.40 «60 минут» [12+].
14.55 Т/с «Тайны следствия» [16+].
17.15 «Андрей Малахов» [16+].
21.00 «Юморина-2021» [16+].
23.00 «Веселья час» [16+].
00.50 Х/ф «Сила сердца» [12+].
04.05 Т/с «Личное дело» [16+].

ЧУВАШСКОЕ ТВ НА ТЕЛЕКАНАЛЕ «РОССИЯ 1»

05.07-05.10, 05.35-05.41, 06.07-06.10, 06.35-06.41, 07.07-07.10, 07.35-07.41, 08.07-08.10, 08.35-08.41 Местное время. Вести — Чувашия. Утро.
09.00 Местное время. Вести — Чувашия (чув.). Вести ПФО.
09.25-09.55 «Для вас, любимые» (чув.) [6+].
14.30-14.55, 21.05-21.20 Местное время. Вести — Чувашия.

НТВ

04.45 Т/с «Глаза в глаза» [16+].
06.30 «Утро. Самое лучшее» [16+].
08.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Сегодня [16+].
08.25, 10.25 Т/с «Морские дьяволы. Смерч» [16+].
13.25 Чрезвычайное происшествие [12+].
14.00 «Место встречи» [16+].
16.25 «ДНК» [16+].
17.30 «Жди меня» [12+].
18.25, 19.40 Т/с «Балабол» [16+].
21.20 Т/с «Шеф. Возвращение» [16+].
23.35 «Своя правда» [16+].
01.30 Квартирный вопрос [0+].
02.30 «Агентство скрытых камер» [16+].
03.30 Т/с «Другой майор Соколов» [16+].

НАЦИОНАЛЬНОЕ ТВ

05.00, 13.00, 15.00 «Республика». Хыпарсен кăларăмĕ [12+].
05.30 «Кил ăшши» [12+].
06.00, 08.00, 14.00, 16.00, 18.00, 20.00, 23.00 «Республика». Информ. программа [12+].
06.10, 17.35 «Общественный тренд» [12+].
06.20 «Нулевой километр» [12+].
06.30 «Атилла. Рождение легенды» [12+].
07.00, 08.30 «Ир пулсан» [12+].
09.35 «Свое дело» [12+].
09.45, 18.10 «Культурный вклад» [12+].
10.00 «Правительственная связь» [12+].
10.30 «Ватăлатпăр çав, тăван, ватăлатпăр…» Виталий Адюков пултарулăхĕ [12+].
12.00 «Большой скачок» [12+].
13.05, 01.00 Т/с «Команда б» [16+].
14.05 Т/с «Проводница» [16+].
15.05 «Агрессивная среда»[12+].
16.05 «Неболей-ка» [12+].
16.15 «Интервью с …» [12+].
16.30 Т/с «Вангелия» [16+].
17.30 «Мультимир» [6+].
17.45 «Естественная среда» [12+].
18.20 «На земле» [12+].
18.30 «Мужчина и женщина» [12+].
19.00, 00.00 «Эрне». Хыпарсен тишкерĕвĕ [12+].
20.30 «Юратса пурăнас» [12+].
23.30 «Ылтăн çўпçерен» [12+].
04.30 М/ф «Деревяшки» [0+].

СУББОТА, 25

ПЕРВЫЙ КАНАЛ

06.00 «Доброе утро. Суббота» [6+].
09.00 Умницы и умники [12+].
09.45 «Слово пастыря» [0+].
10.00, 12.00 Новости [16+].
10.15 «На дачу!» [6+].
11.15, 12.15 «Видели видео?» [6+].
14.05 «ТилиТелеТесто» [6+].
15.30 К 105-летию З. Гердта. «Я больше никогда не буду» [12+].
16.35 «Кто хочет стать миллионером?» [12+].
18.05 «Сегодня вечером» [16+].
21.00 «Время» [16+].
21.20 «Клуб веселых и находчивых» [16+].
23.40 К 115-летию Дмитрия Шостаковича. «Я оставляю сердце вам в залог» [12+].
00.40 Х/ф «Ковчег» [12+].
02.20 «Модный приговор» [6+].
03.10 «Давай поженимся!» [16+].
04.45 Т/с «Катя и Блэк» [16+].

РОССИЯ 1

05.00 «Утро России. Суббота» [16+].
08.00 Вести. Местное время [16+].
08.20 Местное время. Суббота [16+].
08.35 «По секрету всему свету» [0+].
09.00 «Формула еды» [12+].
09.25 «Пятеро на одного» [0+].
10.10 «Сто к одному». Телеигра [0+].
11.00 Вести [16+].
11.30 «Юмор! Юмор! Юмор!!!» [16+].
12.35 «Доктор Мясников» [12+].
13.40 Т/с «Пенелопа» [12+].
18.00 «Привет, Андрей!» [12+].
20.00 Вести в субботу [16+].
21.00 Х/ф «Катерина» [12+].
01.10 Х/ф «Храни тебя любовь моя» [12+].

ЧУВАШСКОЕ ТВ НА ТЕЛЕКАНАЛЕ «РОССИЯ 1»

08.00-08.15 Местное время. Вести — Чувашия.
08.20-08.35 Местное время. Суббота.

НТВ

05.00 «ЧП. Расследование» [16+].
05.30 Х/ф «Волчий остров» [16+].
07.20 «Смотр» [0+].
08.00, 10.00, 16.00 Сегодня [16+].
08.20 «Готовим» [0+].
08.50 «Поедем, поедим!» [0+].
09.25 «Едим дома» [0+].
10.20 «Главная дорога» [16+].
11.00 «Живая еда» [12+].
12.00 Квартирный вопрос [0+].
13.05 «Однажды…» [16+].
14.00 «Своя игра» [0+].
16.20 «Следствие вели…» [16+].
19.00 «Центральное телевидение» [16+].
20.20 «Шоумаскгоон» [12+].
23.00 «Ты не поверишь!» [16+].
00.00 «Международная пилорама» [16+].
00.45 «Квартирник НТВ у Маргулиса». «На четверть наш народ» [16+].
02.05 «Дачный ответ» [0+].
03.00 «Агентство скрытых камер» [16+].
03.25 Т/с «Другой майор Соколов» [16+].

НАЦИОНАЛЬНОЕ ТВ

05.00 «Эрне». Хыпарсен тишкерĕвĕ [12+].
06.00, 08.00 «Республика». Информационная программа [12+].
06.10, 18.45, 20.40 «Культурный вклад» [12+].
06.20 «На земле» [12+].
06.30 «Мужчина и женщина» [12+].
07.00 «Мнимый больной» [12+].
08.30 «Юратса пурăнас» [12+].
11.00, 22.30 «Планета на двоих» [12+].
12.00, 00.00 Т/с «Бабье лето» [16+].
14.00, 23.30 «Бионика» [12+].
14.30 «Правило взлома» [12+].
15.00, 02.00 Спектакль «Оскар и розовая дама» [12+].
18.00 «Сто лиц столицы» [12+].
18.30 «Неболей-ка» [12+].
19.00 «Ырă кăмăлпа» [12+].
20.30 «Витамин» [12+].
21.00 «Волшебные ноты» [12+].
04.30 М/ф «Деревяшки» [0+].

ВОСКРЕСЕНЬЕ, 26

ПЕРВЫЙ КАНАЛ

06.00, 10.00, 12.00 Новости [16+].
06.10 «Катя и Блэк» [16+].
06.55 «Играй, гармонь любимая!» [12+].
07.40 «Часовой» [12+].
08.10 «Здоровье» [16+].
09.20 «Непутевые заметки» [12+].
10.15 «Жизнь других» [12+].
11.15, 12.15 «Видели видео?» [6+].
13.55 Х/ф «Приходите завтра…» [0+].
15.45 Ко дню рождения Ларисы Рубальской «Напрасные слова» [16+].
17.35 «Три аккорда» [16+].
19.25 «Лучше всех!» [0+].
21.00 «Время» [16+].
22.00 «Вызов. Первые в космосе» [12+].
23.00 Д/ф «Короли» [16+].
01.10 «Германская головоломка» [18+].
02.05 «Наедине со всеми» [16+].
02.50 «Модный приговор» [6+].
03.40 «Давай поженимся!» [16+].

РОССИЯ 1

05.25, 03.15 Х/ф «Напрасная жертва» [12+].
07.15 «Устами младенца» [0+].
08.00 Местное время. Воскресенье [16+].
08.35 «Когда все дома» [0+].
09.25 «Утренняя почта с Николаем Басковым» [12+].
10.10 «Сто к одному». Телеигра [0+].
11.00 «Большая переделка» [0+].
12.00 «Парад юмора» [16+].
13.40 Т/с «Пенелопа» [12+].
18.00 Музыкальное гранд-шоу «Дуэты» [12+].
20.00 Вести недели [16+].
22.00 Москва. Кремль. Путин [12+].
22.40 «Воскресный вечер» [12+].
01.30 Х/ф «Таблетка от слез» [16+].

ЧУВАШСКОЕ ТВ НА ТЕЛЕКАНАЛЕ «РОССИЯ 1»

08.00-08.35 Местное время. Воскресенье.

НТВ

05.00 Х/ф «Удачный обмен» [16+].
06.35 «Центральное телевидение» [16+].
08.00, 10.00, 16.00 Сегодня [16+].
08.20 «У нас выигрывают!» [12+].
10.20 «Первая передача» [16+].
11.00 «Чудо техники» [12+].
11.50 «Дачный ответ» [0+].
13.00 «НашПотребНадзор» [16+].
14.00 «Секрет на миллион». Ангелина Вовк [16+].
16.20 «Следствие вели…» [16+].
18.00 «Новые русские сенсации» [16+].
19.00 «Итоги недели» [16+].
20.10 «Ты супер!» Новый сезон [6+].
23.00 «Звезды сошлись» [16+].
00.35 Х/ф «Золотой транзит» [16+].
02.45 «Агентство скрытых камер» [16+].
03.15 Т/с «Другой майор Соколов» [16+].

НАЦИОНАЛЬНОЕ ТВ

05.00 «Правило взлома» [12+].
05.30 «Запомнить все» [12+].
06.00 «Сто лиц столицы» [12+].
06.30 «Неболей-ка» [12+].
06.45, 09.40, 15.00, 17.40 «Культурный вклад» [12+].
07.00 «Волшебные ноты» [12+].
09.00 «Эрне». Хыпарсен тишкерĕвĕ [12+].
10.00 «Ырă кăмăлпа» [12+].
11.30 «Биосфера. Законы жизни» [12+].
12.00, 03.00 Т/с «Бабье лето» [16+].
14.00, 02.00 «Природоведение с А. Хабургаевым» [12+].
15.10, 00.00 «Пирĕн пурнăç хăтлăхра». Драма [12+].
17.00 «Ламран лама» [12+].
17.30 «Общественный тренд» [12+].
18.00 «Естественная среда» [12+].
18.10 «Интервью с …» [12+].
18.30 «Мужчина и женщина» [12+].
19.00 «Шанель пике». Камит [12+].
21.00 «О, кăна кĕрсе курмаллах». Виктор Петров [16+].
04.30 М/ф «Деревяшки» [0+].

СТРОИТЕЛЬНЫЙ МАГАЗИН
«Строй Дом 21»
8-908-849-55-55

предлагает:
- ДОСКИ, КРЕПЕЖ
- ФАНЕРА, ОСП
- ПРОФНАСТИЛ, МЕТАЛЛОЧЕРЕПИЦА
- ПВХ-ПАНЕЛИ
- КИРПИЧ, КЕРАМИЧЕСКИЕ БЛОКИ
- КОЛЬЦА ДЛЯ КОЛОДЦА И КАНАЛИЗАЦИИ

АКЦИЯ! 3-10.
- √ ОСП от 890 руб.
- √ ПИЛОМАТЕРИАЛ от 14 000 р за 1м³
- √ Цемент М 400 от 245 руб.
- √ Гипсокартон 12,5 мм от 245 руб.
- √ Штукатурка гипсовая от 360 руб.

СКИДКИ пенсионерам каждый понедельник

Д. Нискасы, ул. Центральная, д.12 **ДОСТАВКА!**

ПРОДАЮ: ПЕСОК, ОПГС (ГРАВМАССА), ПГС, ЩЕБЕНЬ, КЕРАМЗИТ и другое. ДОСТАВКА из с. МОРГАУШИ от 1 до 15 тонн. НЕДОРОГО. Тел. 8-927-862-42-44. 4-10.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ
20 каналов бесплатно. Триколор. Телекарта. Установка, обмен, ремонт.
Тел. 8-905-345-77-19. 8-10.

НАТЯЖНЫЕ ПОТОЛКИ
Пенсионерам – скидки!
Тел. 8-927-667-40-92. 37-51.

ТЕПЛИЦЫ от производителя из сотового поликарбоната 3х6, 3х8 и т.д.
Телефоны: 8-917-651-00-76, 8-927-858-28-79. 4-13.

Фирма «СКиФ» реализует все для кровли и фасада:
– профнастил, металлочерепица
– сайдинг, металлосайдинг
– водостоки, софиты
– фасадные панели,
– мягкая кровля,
– утеплители, OSB панели.
НЕДОРОГО СКИДКИ
В наличии на складе. Замер, доставка. Тел. 8-999-790-85-00. 9-10.

ПЛАСТИКОВЫЕ ОКНА ОТ ПРОИЗВОДИТЕЛЯ REHAU
ВЫСОКОЕ КАЧЕСТВО. НАДЕЖНОСТЬ.
НЕМЕЦКАЯ ФУРНИТУРА. ЗАМЕР. ДОСТАВКА. МОНТАЖ.
СКИДКИ ДО 50% – ВЫГОДНЫЕ ЦЕНЫ!
Тел. 8-999-790-85-00. 9-10.

ПЛАСТИКОВЫЕ ОКНА И ДВЕРИ ОТ ПРОИЗВОДИТЕЛЯ!

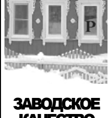

В наличии и под заказ. **СКИДКИ до 50%**
от 2800 руб. за деревенское окно, утепленное в 3 стекла. Рассрочка!
Работаем по всей Чувашии!
Вызов замерщика бесплатно.
ЗАВОДСКОЕ КАЧЕСТВО
Тел. 8-927-668-69-55. 9-10.

Продаем: доски 25-50 мм (обрезные, необрезные), брус любого сечения, жерди, подтоварник. Срубы на заказ. Цена договорная. Доставка по району бесплатно. Тел. 8-927-667-28-32, 8-919-679-18-11. 5-10.

Продаем пиломатериалы обрезные, кровельные 25 мм, половые 50 мм, брус любого размера; шпунтованные доски, вагонку; цемент, кирпич. Доставка. Тел. 8-903-346-40-58, 8-927-996-16-52. 3-10.

ВОРОТА, ЗАБОРЫ, КАЛИТКИ, ПАЛИСАДНИКИ,
Изготовление и установка.
Тел. 8-917-707-43-47. 6-10.

Продается двухкомнатная квартира 50,2 кв.м в Б.Сундыре, этаж 2/4, индивидуальное отопление. Имеется двухэтажный сарай с погребом. Объекты зарегистрированы, стоят на кадастровом учете. Тел. 8-927-860-98-42. 4-5.

НАВОЗ, ТОРФ, ЧЕРНОЗЕМ, ПЕСОК, ЩЕБЕНЬ, ГРАВМАССА от 1 тонны до 15 тонн. Тел. 8-905-027-37-65. Леонид. 4-15.

* * *

ТЕПЛИЦЫ от производителя
Металл – цинк. Основание – профиль 40х20мм.
Размеры: 3х4., 3х6., 3х8.
Доставка. Монтаж.
Тел. 8-917-707-43-47. 6-10.

НАВОЗ, ТОРФ, ПЕРЕГНОЙ, ЧЕРНОЗЕМ, ГРУНТ, ПЕСОК, ГРАВМАССА, ГРАВИЙ, ЩЕБЕНЬ, БОЙ КИРПИЧА с доставкой. Тел. 8-905-198-63-88. 5-23.

* * *

ПРОДАЮ ГРАВМАССУ, ПЕСОК, ЩЕБЕНЬ. Доставка. Недорого. Тел. 8-927-850-29-08. 2-8.

ОКНА и ДВЕРИ
РАССРОЧКА КРЕДИТ
- Межкомнатные двери
- Входные железные и пластиковые двери
- Ламинат / линолеум
- ПВХ и МДФ панели 8-10.
- Керамическая плитка

ЗАМЕР, ДОСТАВКА, УСТАНОВКА
8-953-010-46-42 с. Моргауши, ул. Чапаева, д. 44м (здание магазина «Дуэт»)

Объявления

ОКНА
- РАССРОЧКА 0%
- СКИДКИ ДО 40%
- ПЕНСИОНЕРАМ ОСОБЫЕ УСЛОВИЯ
- ОФИЦИАЛЬНЫЙ САЛОН ЭНЕРГОСБЕРЕГАЮЩИХ ОКОН REHAU

REHAU Unlimited Polymer Solutions
REHAU QUALITY МАКСИМАЛЬНАЯ ТЕПЛОНОМИЯ
СБЕРЕГУТ ТЕПЛО, СБЕРЕГУТ ДЕНЬГИ
3-8.

star

ДВЕРИ
ОТ ПРОИЗВОДИТЕЛЯ
- МЕТАЛЛИЧЕСКИЕ
- МЕЖКОМНАТНЫЕ

с. МОРГАУШИ, в здании Моргаушского рынка (тел.: 37-66-44, 8-927-667-66-44)

НАТЯЖНЫЕ ПОТОЛКИ от 150 руб!!!
Тел. 8-909-300-33-66. 69-99.

УТЕПЛЕНИЕ ДОМОВ
пустотелых стен, полов, чердаков и мансард
ЭКОВАТОЙ и ПЕНОИЗОЛОМ.
Проверка тепловизором до и после работ.
Тел. 8-919-669-16-66. 12-22.

ПРОДАЮ ГРАВМАССУ, ПЕСОК. Недорого.
Тел. 8-905-199-69-33. 32-34.

ПЕСОК, ЩЕБЕНЬ, ГРАВМАССА, АСФАЛЬТНАЯ КРОШКА.
Доставка. Тел. 8-927-857-21-33, 8-937-393-37-07. 43-64.

Бесплатное цифровое ТВ, триколор, телекарта. Установка, обмен, ремонт.
Тел. 8-937-388-80-44. 8-10.

Продаю пиломатериалы, шпунтованные доски, цемент.
Тел. 8-906-130-30-00. 5-10.

Электропастухи.
На любую площадь.
Распродажа сезона, скидки!!!
– Доильные аппараты.
– Машинки для стрижки овец.
– Торговые весы.
Тел. 8-961-347-21-40, 8-908-303-53-48. 2-3.

КРОВЛЯ любой сложности.
Отделка домов **САЙДИНГОМ.**
Замер, помощь в выборе материалов.
М/черепица, профнастил, сайдинг
ПЛАСТИКОВЫЕ ОКНА
по низким ценам.
УТЕПЛЕНИЕ ЭКОВАТОЙ
Тел. 8-961-345-78-02. 4-5.

ПЕСОК, ЩЕБЕНЬ, ГРАВМАССА.
Доставка.
Тел. 8-917-675-35-75. 7-10.

МАКСОЙЛ
МАГАЗИН САМООБСЛУЖИВАНИЯ
- автомасла и автозапчасти
- аккумуляторы и автохимия
- технические жидкости и автоаксессуары
- камеры и шины
- прием б/у аккумуляторов

Адрес: с. Моргауши, ул. Красная Площадь, д.10 (на террит. АЗС NOKTA).
Режим работы: Пн-Вс с 8 ч. до 18 ч.
Тел. 8-903-064-50-04. 4-10.

ВСЕ ВИДЫ СТРОИТЕЛЬНЫХ РАБОТ. Дома и бани под ключ, кровля любой сложности. Внутренняя и внешняя отделка, отделка домов сайдингом. Смета бесплатно. Рассрочка. Кредит. Тел. 8-927-670-56-78, 8-927-865-60-00. 5-10.

* * *

Все виды строительных работ: кровля, фундамент, сварочные работы, отделка, сайдинг, заборы, ворота, бани, хозяйственные постройки. Тел. 8-937-370-93-15, 8-927-993-64-55. 4-10.

* * *

ПЕСОК РЕЧНОЙ И КАРЬЕРНЫЙ, ОПГС (ГРАВМАССА), ЩЕБЕНЬ, ГРУНТ, БОЙ КИРПИЧА И Т.Д. **НЕДОРОГО.** ДОСТАВКА ПО МОРГАУШСКОМУ РАЙОНУ. Тел. 8-905-345-96-62. 1-10.

* * *

Продаю арматуру с песчаным напылением 8, 10, 12, 16 мм для строительства, под колышки для сада, для электропастуха. Тел. 8-937-950-59-35. 1-10.

* * *

ТЕПЛИЦЫ ОКРАШЕННЫЕ И ОЦИНКОВАННЫЕ ЗАВОДСКИЕ, УСИЛЕННЫЕ. Недорого, с. Б. Сундырь, м-н «Автострой». Тел. 8-960-311-99-71. 1-5.

* * *

Продаю доски: хвоя, береза, осина. Тел. 8-919-658-84-08. 4-5.

Воротынский мясокомбинат закупает: бычков, телок, коров, телят. Цена договорная. Приезжаем сами.
Тел. 8-905-193-31-74. 2-4.

Услуги скотовоза. Доставка скотины на мясокомбинат.
Тел 8-908-303-35-73. 6-10.

Все виды строительных работ от подрядчика: кирпичные, деревянные дома, бани, каркасники, беседки. Ремонт, отделка, кровля любой сложности. Проект, смета – на заказ! **Бетон** всех марок М200, М300 с доставкой. Пластиковые окна и двери на заказ. Отопление, электрика. Работаем с сельской ипотекой. Тел. 8-937-397-08-71, 8-937-940-80-55. 10-10.

КОЛЬЦА КОЛОДЦЕВ ж/б Д-0.7:1.0:1.5, **КРЫШКИ, ДНИЩА**. Бурение колодцев, канализаций и скважин.
Доставка. Тел. 8-902-327-82-52. 12-13.

Прогноз погоды

По данным сайта rp5.ru

	Суббота				Воскресенье				Понедельник				Вторник				Среда		
Местное время	03	09	15	21	03	09	15	21	03	09	15	21	03	09	15	21	03	09	15
Облачность																			
Туман																			
Температура	+4	+6	+7	+4	+3	+6	+8	+4	+3	+5	+7	+4	+2	+6	+9	+6	+4	+7	+13
	+1	+3	+4	+2	+1	+4	+7	+2	0	+1	+3	0	-2	+1	+6	+3	0	+3	
Давление	749	750	751	752	753	754	754	753	753	754	753	753	753	753	752	752	752	752	751
Ветер	4	5	4	2	2	3	2	2	3	5	6	5	5	8	7	5	6	7	8

Муркаш районĕнчи «Çĕнтерӳ ялавĕ» хаçат

УЧРЕДИТЕЛЬСЕМ:
Чăваш Республикин Цифра аталанăвĕпе информаци политикин тата массăллă коммуникацисен министерстви.
ЧР Цифра аталанăвĕпе информаци политикин тата массăллă коммуникацисен министерствин “Муркаш районĕн «Çĕнтерӳ ялавĕ» хаçат редакцийĕ” Чăваш Республикин хăйтытăмлă учрежденийĕ.

Тĕп редактор А.И. ТИХОНОВ.

Редакципе издатель адресĕ: 429530, Чăваш Республики, Муркаш ялĕ, Мир урамĕ, 9А çурт.
Телефонсем: тĕп редактор – 62-1-36, бухгалтери – 62-1-35,
пайсем: общество пурнăç пайĕ – 62-2-82, экономика тата социаллă пурнăç пайĕсем – 62-1-38.
Факс: 62-1-36. E-mail: smi24@cap.ru, smi24-1@cap.ru, redaction_morgau@mail.ru

Çыхăну, информаци технологийĕсен тата массăллă коммуникаци сферине пăхса тăракан Федераллă службăн Чăваш Республикипе – Чăваш Енпе ĕçлекен управленийĕ 2012 çулхи юпа уйăхĕн 11-мĕшĕнче ПИ ТУ 21-00249 № регистрациленĕ.

Калăпăшĕ 2 пичет листи.
Ал çырăвĕсене рецензилемеççĕ, каялла тавăрса памаççĕ, 2 страницăран пысăкраххисене йышăнмаççĕ.
Рекламăпа пĕлтерӳсен чăнлăхĕшĕн вĕсене паракансем яваплă.

Р– реклама материалĕ.

ИЗДАНИ ИНДЕКСĔ: П2851.
Хаçат юнкунсерен тата шăматкунсерен тухать.
Номер дежурнăйĕ А.П. Белов.
Пичете панă 17.09.2021 ç.
Пичете памалли вăхăт: графикпа – 16 сех. 20 мин., чăннипе – 16 сех. 20 мин.
Заказ Тираж 4410.

Номер набран и сверстан в АУ ЧР «Редакция Моргаушской районной газеты «Çĕнтерӳ ялавĕ», отпечатан в типографии АО «ИПК «Чувашия»: 428019 г. Чебоксары, пр. И. Яковлева,13. Качество печати соответствует оттискам, предоставленным редакцией.